

Siljan kommune

Budsjett 2019

Rådmannens utkast
13. november 2018

Budsjett 2019

Innledning	2
Investering	3
Drift	4
Endring økonomiplan til budsjett	17
Oversikter for drift og investering	19
Investeringsbudsjett	24
Driftsbudsjett	26
Betalingssatser	30
Skattesatser.....	32
Statstilskudd til driftstiltak.....	32
Nye stillinger.....	33
Låneopptak.....	33
Tilskudd til lag og organisasjoner.....	33
Interkommunalt samarbeid og annet	34
Merknader	35
Ansvar	36

Innledning

Budsjett 2019 tar utgangspunkt i Økonomiplan 2019-22¹. I dette dokumentet ble de strategiske valgene tatt, og det henvises til disse kommentarene for å få belyst de langsiktige virkningene som budsjettet bygger på. Økonomiplanen innarbeider ikke driftstiltak under kr 100 000, slik at disse vil framstå som nye i budsjettdokumentet. Det er gjort endringer fra økonomiplanen begrunnet i den alvorlige økonomiske situasjonen kommunen er i. Disse vil bli belyst i dokumentet, i tillegg til informasjon om annen endring i aktivitet.

Budsjett 2019 har innarbeidet reduksjon i tilskudd for mottak av flyktninger. Dette utgjør en reduksjon på i underkant av 3,1 millioner kroner. Det ordinære rammetilskuddet fra staten har totalt økt på som følge av økt innbyggertilskudd og økt utgiftsutjevning. 1,5 millioner kroner i redusert overgangsstonad, INGAR, er imidlertid konsekvensen for Siljan kommune av kommunereform og endringer i inntektssystemet. Det ble i økonomiplanen lagt opp til en balansering av driftsbudsjett for 2019 med inntektsføring av kr 603 000 fra disposisjonsfond. Dette er søkt redusert som følge av inntektsføring fra disposisjonsfond gjennom året 2018, slik at driftsbudsjett 2019 balanserer kun med bruk av 300 000 kroner av disposisjonsfond til et prosjekt som feilaktig var budsjettet i økonomiplanen på investering, men som skulle vært på drift. Bruk av disposisjonsfond på investeringsprosjekter er tatt tilsvarende ned. Det er innstramning i alle ledd i organisasjonen og det er lagt opp til en meget stram drift i året som kommer. Ser vi fremover er dette en helt nødvendig endring som er påbegynt noe tidligere enn lagt opp til i økonomiplanen. Det er i økonomiplanen lagt til grunn inntektsføring av 19,04 millioner kroner fra disposisjonsfond til investering. Det er i budsjettet inntektsført 18,28 millioner kroner som følge av utsettelse av ombygging av avdeling til rehabiliteringsavdeling og endret kostnad til egenkapitaltilskudd KLP. Ny barnehage, egenandel Bypakke Grenland og egenkapitaltilskudd KLP trekker mest på denne summen.

2,8 % er forventet kommunal deflator for 2019. Det estimeres en økning i skatteinntekter i Siljan kommune på 1,8 %. Dette er på nivå med gjennomsnitt for landet. Det er ingen stor risiko å budsjettere på samme nivå som landet fordi et evt. avvik vil fanges opp i inntektsutjevningen. Denne er budsjettert lavere enn i 2018 som følge av høyere skatteinntekt. Også i 2019 er Siljan kommune tildelt 0,5 millioner kroner i skjønnsmidler fra Fylkesmannen. Dette er midler som blir fordelt hvert år og som skal dekke utgifter kommunen har som ikke dekkes av inntektsmodellen. Siljan kommune har høye kostander i forbindelse med mottak av et stort antall flyktninger over år. Det er utgifter som ikke blir borte i takt med bortfallet av tilskudd til denne gruppen. I føringene fra staten er det lagt opp til en effektivisering på 0,5 % i kommunene. Effektiviseringen kan brukes til styrking av tjenestene i tillegg til det som følger av inntektsveksten. Totalt sett viser tallene fra kommunal og moderniseringsdepartementet at Siljan kommune har en økning i frie inntekter på 2,1 %, mens kommunal deflator er beregnet til 2,8 % i 2019.

Utskriving av eiendomsskatt 2019 gir en anslått inntekt på 8,1 millioner kroner. Promillesatsen er holdt på 2018 nivå. For bolig og fritidseiendommer gjelder da 3,5 ‰. Promillesats for næring er 7 ‰. Kategorien verk og bruk bortfaller da produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner fritas for eiendomsskatt fra 2019. Konsekvensen av dette er estimert og hensyntatt i budsjettet. Det medfører noe usikkerhet rundt dette og estimatet er nøkternt lagt.

Budsjettet er utarbeidet etter forskrifter for årsbudsjett fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 15. desember 2000 med hjemmel i kommuneloven, og tilfredsstiller de formalkrav som stilles.

---

¹ Vedtak i Siljan kommunestyre den 20. juni 2017 i sak 27/2017.

Investering

Plan for digitalisering og økt investeringer ITG

Det legges opp til en videreføring av planlagt løp for digitalisering og økte investeringer ved ITG med 300 000 kroner.

Egenkapitaltilskudd KLP

Egenkapitaltilskudd er beregnet til 620 000 kroner i 2019 og budsjetteres under investering.

IT – grunnskole, barnehage og voksenopplæring

Det er stort behov for oppgradering til digitale hjelpemidler i Oppvekst, og da særlig i barneskolen. Innkjøp av elevmaskiner i ungdomskolen har vært veldig vellykket, både i forhold til tilpassning av undervisningen, men det har også gitt større muligheter i ordinær undervisning. For 2019 gjelder det at elevene på 10. trinn skal levere inn maskinene ved overgang til videregående skole. Disse går til 7. trinn. For 2020 vil maskinene fra 10. trinn gi ett klassesett som kan brukes til elever på 5. og 6. trinn i 2 år. Flere klasserom mangler fortsatt smart board.

Det er lagt inn et investeringsbeløp på kroner 500 000 til dette. Det er i henhold til planen som ble lagt i økonomiplanperioden. Generelt er det behov for å utarbeide en ny IKT-plan for Oppvekst.

Støyreducerende tiltak SFO

Ansatte i SFO opplever at støynivået på avdelingen er utilfredsstillende.

Det er i vedtatt økonomiplan lagt inn kr 300 000 til støyreducerende tiltak i 2019, og dette beløpet er videreført inn i budsjett 2019.

Ny barnehage i sentrum

Det er satt av 20 millioner kroner til ny barnehage i sentrum. Dette er et tidlig estimat for bygget og endelig estimat vil foreligge når forprosjektet er ferdig.

Ventilasjonsaggregat Huldra

Ventilasjonsanlegget på avdeling Huldra i Loppedåpan barnehage er gammelt og bør skiftes ut. Det er lagt inn kr 200 000 til dette tiltaket i budsjett 2019. Dette er i henhold til gjeldende økonomiplan.

Nødstrømsaggregat sykehjem

I kommunens overordnede ROS-analyse skal det planlegges og ha en beredskap for bortfall av strøm inntil tre døgn. Blant formålsbyggende er det Siljan sykehjem som er mest sårbar ved bortfall av strøm. Dagens opplegg ved strømstans er for sårbart dersom det er pasienter som har brukt for livsviktig utstyr som trenger kontinuerlig strøm. Sykehjemmet bruker også for eksempel løfteutstyr som er avhengig av strøm, og der tre døgn uten strøm er svært problematisk. Det er derfor avsatt kr 300 000 til strømaggregat ved sykehjemmet i budsjett for 2019. Dette er i henhold til vedtatt økonomiplan.

Asfaltering av kommunale veger

En ser at behovet for asfaltering på flere av de kommunale vegene vil øke i årene framover. I gjeldende økonomiplan er det avsatt midler til asfaltering i hele perioden, og det er satt av kr 300 000 til dette formålet i budsjett for 2019.

Led lysarmaturer

Eierskap til alt gatelys på kommunale veger er overført til kommunen. Siljan kommune samarbeider med de andre Grenlandskommunene om felles anbudsinnbydelser på drift og vedlikehold av gatelysene. Drift inkludert energikostnader har blitt en vesentlig kostnad, og det er derfor viktig at det opparbeides tilfredsstillende kompetanse både på drift av gatelysene og at energikostnader søkes redusert. Kvaliteten

på LED armatur har nå blitt så god at ved all ny armatur og utskifting av gammel armatur vil som hovedregel bli benyttet LED-teknologi.

Utskifting av HQL-armatur er ferdigstilt før plan, men mange av gatelysarmaturene er så gamle at det ikke lenger er mulig å skaffe egnede lyskilder.

Det er lagt inn kr 120 000 til utskifting til led-lyskilder i 2019. Dette er i henhold til økonomiplanen.

Egenandel bypakka

Egenfinansieringen for Siljan kommune i forbindelse med bypakkeprosjektene er kr 720 000 i året i 10 år fra 2015. Det er derfor avsatt kr 720 000 til dette i budsjett for 2019.

Gatelys Saga

Den indre vegen gjennom sentrum, Saga, mangler gatelys. Det er satt av kr 200 000 til oppsett av led gatelys. Tiltaket er i henhold til økonomiplanen.

Sanering Ledningsnett

Avdelingen har igangsatt arbeidet med å utarbeide en Hovedplan for vann og avløp og en saneringsplan for vann- og avløpsledningene. Hovedplanen vil se på muligheten for å knytte til flere eksisterende boliger til vann- og avløpsanlegget og saneringsplanen har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i avløpsledningene og skifte ut utette vannledninger. Kostnader til prosjekter som kommer fram i handlingsplanen i hovedplanen vil bli tatt opp i egen sak.

I gjeldende økonomiplan ligger det inne kr 2 000 000 til sanering av ledningsnett i 2019. Det er derfor lagt inn kr 1 000 000 til sanering av vannledninger og kr 1 000 000 til sanering av avløpsledninger.

Rehabilitering av avløpsrenseanlegget

Det er et betydelig behov for rehabilitering av komponenter i avløpsrenseanlegget. Reduksjon av luktulempen fra slambehandlingen og ventilasjonsluft fra avløpsrenseanlegget har, på grunn av plassering av boliger nær renseanlegget, ført til at vi har bygd om slambehandlingsanlegget og installert filter på ventilasjonsanlegget. I tillegg er vi i gang med å reparere veggene i biotrinnbassengene og å bytte ut biomedier.

Reguleringen av innblåsing av luft til biotrinnet vil også kreve en oppgradering. På grunn av at innløpsristen er utslitt vil det være behov for utskifting av denne.

Nye forskrifter setter krav til at vannforsyningen til renseanlegg skal være brutt. Dette vil si at det må installeres et system som fysisk hindrer tilbakeslag av avløpsvann inn i drikkevannssystemet. I henhold til vedtatt økonomiplan er det satt opp kr 150 000 til rehabilitering i avløpsrenseanlegget.

000 Startlån

Kommunen har ubrukte lånemidler stående til dette formålet.

Drift

Avdelingens budsjettforslag er innrettet for å yte et faglig forsvarlig tjenestetilbud ut fra kommunens bevilgede økonomiske ressurser. Brutto driftsutgifter (uten finanskostnader) øker med 1,46 % til kr 193 382 000 fra opprinnelig budsjett 2018. Dette viser en meget moderat økning sammenliknet med deflator som er beregnet til 2,8 for 2019. Lønnsutgiftene er budsjettert 0,3 % høyere enn fjorårets budsjett. Lønnsoppgjør 2018 er inkludert. Dette viser at driften er justert ned betydelig og at fjorårets etterslep på budsjettbalanse er innarbeidet. Øvrige driftsutgifter er ikke justert for prisvekst og

representerer derfor en ytterligere effektivisering i avdelingene. Sum driftsinntekter før finansinntekter har økt med 2,97 % fra opprinnelig budsjett 2018. Det er i hovedsak overføringer med krav til motytelser, som inntekter for gjestepasienter fra Skien og tilskudd for elever ved voksenopplæringen. Det vil si at disse inntektene faller bort dersom avtalene opphører. Det er ikke budsjettert inn utgifter tilsvarende disse inntektene og dette vil måtte håndteres. Økte skatteinntekter representerer også en vesentlig del av økningen i inntekter. Dette er en del av kommunens frie inntekter.

Det er lagt til grunn et fortsatt lavt rentenivå på gjennomsnittlig 1,6 % i budsjettet for 2019. 53 % av kommunens lån er sertifikatlån med en løpetid på 12 måneder. Disse har lav rente. Finansutgifter for låneopptak 2019 er innarbeidet.

Driftsbudsjettet er i balanse og netto driftsresultat er null, ser man bort i fra inntektsføringen på 300 000 kroner fra disposisjonsfond til prosjektet på Mølleåsen. Netto resultatgrad er -0,16 %. Dette er lavere enn det anbefalte nivået på 1,75 %, anbefalt av Teknisk beregningsutvalg for kommunene. Driftsbudsjettet inneholder altså ikke noen buffer for uforutsette utgifter gjennom året utover det som er avsatt som tilleggsbevilgninger. Det er heller ikke noe som kan disponeres til avsetninger eller investeringer fremover.

Regjeringens forslag til statsbudsjett er i tråd med det som ble varselet i kommuneproposisjonen i mai². Rammetilskuddet gir en økning i innbyggertilskudd, utgiftsutjevning og justering av småkommunetilskuddet. Inntektsreduksjonen fra 2017 kompenseres fortsatt av INGAR-ordningen, men det er en reduksjon i overføring via INGAR på 1,5 millioner kroner. Regjeringens forventede skatteøkning og dermed inntektsutjevning er lagt til grunn i budsjettforslaget.

Endring 2018 -		
Avdeling 2019	Forklaring	Funksjon
Adm	0	
Nav	-40 Redusert 50 % flyktningarbeid, økt 10 % sosial	2421 Flyktningarbeid
Oppvekst	-90 Reduserer 90 % fagarbeider pga reduksjon i barnetall	2010 Loppedåpan
	-180 Reduserer 180 % fagarbeider pga reduksjon i barnetall	2012 Opdalen
	-100 Reduserer 100 % pedagog pga reduksjon i barnetall	2012 Opdalen
	100 Spesialpedagog i skolen	2020 Midtbygda
	50 Spesialpedagog på sfo	2150 Skolefritidsordningen
Helse	-20 Helsesekretær	2320 Helsestasjon
	-202 Avlastningstiltak - oppretter BPA	2530 Pleie, omsorg, Siljan sykehjem
Samfunn	0	
	-482	Total endring i stillinger

² Prop. 88 S (2017-18) Kommuneproposisjonen 2019.

Det er totalt redusert 4,82 stilling i Siljan kommune fra budsjett 2018 til budsjett 2019. Det vises til nærmere forklaring på endringene under avsnitt for hver avdeling.

Prognosene for lønnsveksten i 2019 er 3,25 %, og det er tatt høyde for en slik utvikling av lønnsnivået. Det er ikke kompensert for øvrige økte utgifter som følge av prisøkninger.

VAR-avgiftene vil holdes uendret i 2019 for å opprettholde selvkostprinsippet. Barnehagesatser justeres etter vedtatt makspris. I kommuneproposisjonen er det foreslått en økning fra januar 2019 og ytterligere en økning fra august 2019. Dette er vist i notene. Øvrige betalingssetser justeres for ordinær prisvekst.

Dekningsgraden for de kommunale avgiftene er 100 %. Prisenivået holdes uendret i 2019.

Skattøret³ for 2019 er foreslått til 11,55, en endring på -0,25 fra 2018. Siljan kommunes skatteanslag for 2019 er økt med 1,8 % fra 2018. Dette er på nivå med beregnet gjennomsnitt for landet.

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2019:

Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer opprettholdes på 7 promille.

I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer opprettholdes på 3,5 promille.

I medhold av eiendomsskatteloven § 7 fritas bygninger i tråd med vedlagte liste. Nyoppført bygning som helt eller delvis brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c i 2 år i påvente av mottatt formuesgrunnlag fra skattemyndighetene.

Eiendomsskatten skal betales i fire terminer.

Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

Brutto finansutgifter utgjør kr 8 190 000. Netto finansutgifter er kr 6 357 000, og innebærer en økning på kr 1 049 000 fra budsjett 2018. Dette er som følge av høyere rente og økt låneopptak i 2019.

Politikk og administrasjon

Det er lagt inn budsjettmidler til valg i 2019. Dette tilsvarer 106 000 kroner og skal dekke honorar, diverse drift og utgifter til informasjon og kurs.

Det er budsjettert med midler til revisjon, kontrollutvalg og forvaltningsrevisjon i henhold til vedtak fra kontrollutvalget. Det er ikke lagt inn midler til selskapskontroll. Dette må bevilges av kommunestyret etter behov.

Midler til kompetanseheving er redusert med 49 000 kroner som et resultat av den stramme driften til kommune i året som kommer. Det legges opp til en systematisk og planmessig gjennomgang av kompetansehevingsbehovet i kommunen. Det er derfor behov for midlene, som i hovedsak kommer tjenesteområdene til gode.⁴

³ Kommunale og fylkeskommunale skattører angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skatteyttere som tilfaller henholdsvis kommuner og fylkeskommuner. Skattørene vedtas årlig av Stortinget ved behandling av statsbudsjettet.

⁴ Plan for kompetanse 2015–18 ble vedtatt av Siljan kommunestyre 10.3.2015 i sak 5/2015.

Det foreslås kommunale rammeoverføringer på kr 2 412 000 til Siljan kirkelige fellestråd for 2019. Tilskudd til andre trosamfunn blir regnet ut på samme nivå per medlem som overføringen til Den norske Kirke og er budsjettet med kr 308 000.

SSB anslår en høyere, men fortsatt moderat, lønnsvekst både i år og i de neste årene. Lønnsoppgjøret er forventet å ligge på 3,25 %. Økonomien generelt er i bedring og da vil arbeidsmarkedet bli bedre og lønningene kommer til å gå opp. Nivået er innarbeidet i budsjettet.

Siden Siljan kommune ikke mottar flere flyktninger er rammeoverføringene fra staten vedrørende flyktninger betydelig redusert. Dette får store konsekvenser for driften av kommunen, fordi det ikke er en lineær sammenheng mellom tilskudd og utgifter til denne gruppen. Det er meget bekymringsfullt fordi tilbudet til flyktninger er allerede på et lavt nivå og kommunen ligger nær grenseverdier og et minstenivå på ressurstilgangen som må opprettholdes for å kunne tilby tjenestene. Det vanskeliggjør ytterligere reduksjoner på området og alternative løsninger må vurderes. Flyktningene skal raskt over i arbeid eller utdanning og bli aktive deltakere i vårt lokalsamfunn. Dette er et viktig fokus for Siljan kommune fordi kommunen har i flere år bosatt et stort antall flyktninger tatt i betraktning kommunens størrelse. Fylkesmannen har møtt vår anmodning om skjønntilskudd og tildeler kommunen 500 000 kroner i 2019 til dette formålet.

Siljan Nærmiljøsen er opprettet som en stiftelse og Siljan kommune budsjetterer med 0,4 årsverk knyttet til frivilligsentral, som er kommunens bidrag til dette arbeidet.

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2018 til budsjett 2019 på avdeling for administrasjon.

Funksjon	Administrasjonsavdelingen	Endring 2019
1003	Kommunevalg 2019	106 000
1202	Prisøkning AiG, KiG og GKI	65 000
17**	Pensjon	-2 168 000
2340	Frivilligsentral	266 000
8000	skatt på inntekt og formue	-2 173 000
8001	Eiendomsskatt næring	255 000
8001	Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger	-802 000
8400	Statlige rammetilskudd	-1 370 000
8500	Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger	3 078 000
870x	Renter og avdrag	1 042 000

NAV

I 2019 vil digitaliseringsprosessen i NAV fortsette. Dette vil medføre at NAV Siljan vil måtte fortsette å gjøre endringer i rutiner og løsninger rundt oppfølgingsarbeidet av brukere. Samtaler med veileder på NAV skal forhåndsavtales, og andre henvendelser er først og fremst veiledning til selvbetjeningsløsninger på nav.no og behov for nødhjelp. Dette innebærer at NAV veiledere yter bedre tilpasset service til brukere, og tettere oppfølgingen til de som trenger det mest. Det er generelt en kraftig nedgang i antall uplanlagte oppmøter på NAV. Flere og flere brukere blir digitale og kommuniserer med NAV på de digitale løsningene. Det jobbes kontinuerlig med å gjøre de digitale løsningene i NAV mer brukervennlig.

NAV Siljan er nedbemannet til 3,6 årsverk fordelt på 1,35 kommunale og 2,25 statlige ansatte, inkludert leder.

Det er lagt inn reduserte utgifter på introduksjonsstønad, men økt på kvalifiseringsprogrammet og økonomisk sosialhjelp. Det er for øvrig ingen åpenbare årsaker til økningen på utgifter til økonomisk sosialhjelp, men det er ofte brukere med store sammensatt utfordringer. Disse trenger økonomisk sosialhjelp over tid og tett oppfølging fra NAV. Økning på det sosiale budsjettet er en stor utfordring som kan ses i sammenheng med resten av landet. Sammen med resten av kommunen ønsker NAV Siljan å jobbe for at disse brukerne blir selvforsørget.

Arbeidsrettet oppfølging og sosialfaglig arbeid

NAV-veiledere jobber tett på brukere som trenger bistand. Tett oppfølging bidrar til at flere kommer i arbeid og blir økonomisk selvhjulpne, og at færre har sosialhjelp som hovedinntektskilde over tid. NAV Siljan har også et forsterket samarbeid med NAV Skien, som gir økt anledning til faglige drøftinger på alle våre områder, og sikrer at det foretas grundige vurderinger i mer kompliserte saker.

Det vil i 2019 bli redusert statlig tiltaksbevilgning, og ungdom, innvandrere og langtidsledige skal prioriteres.

Den lovpålagte aktivitetsplikten for personer som har sosialhjelp som hovedinntektskilde ble innført fra 01.01.17, og den har medført økt ressursbruk. NAV bruker mye tid på å identifisere og å følge opp hensiktsmessige aktiviteter for målgruppen. Manglende tiltak for disse brukerne gjør denne jobben utfordrende. NAVs fremste oppgave er å bidra til at flest mulig kommer i arbeid, men klarer ikke jobben alene. For å lykkes med inkludering må det samarbeides tett og godt med blant annet arbeidsgiverne. Regjeringens inkluderingsdugnad vil derfor være en prioritert oppgave fremover. Arbeidsgivere som vil være med i regjeringens inkluderingsdugnad, skal finne en kompetent og foroverlent samarbeidspartner i NAV

En annen endring som kom i NAV i 2017 var ungdomsinnsatsen. Ungdomsinnsatsen pålegger NAV å tilby aktivitet for alle under 30 år som har situasjonsbestemt innsatsbehov. Aktivitet i denne sammenheng er ikke kun statlige tiltak, men også kommunal aktivitet. Det vil si at NAV Siljan i tillegg til å påse aktivitetsplikt på sosial også må sikre aktivitetstilbud for samtlige under 30 år med bistandsbehov uavhengig av ytelse.

Bosetting og integrering av flyktninger

I mai 2018 har IMDi endelig bekreftet at Siljan kommune ikke vil bli anmodet om å ta imot nye flyktninger i 2018. Kommunen har heller ikke blitt anmodet for å ta imot nye flyktninger i 2019. Dette påvirkes hele bosettingsapparatet og integreringsarbeidet i kommunen.

I utgangen av 2018 er det fortsatt 15 deltakere i introduksjonsprogram. Alle deltakere får tett og individuell oppfølging i nært samarbeid mellom NAV og Siljan voksenopplæring eller Skien voksenopplæring, avhengig av flyktningens utdanningsløp. Det er stort fokus på at flyktninger kan gå videre til utdanning eller arbeid etter endt introduksjonsprogram. Det kreves strategisk og langsiktig jobbing for at flyktningene skal komme ut i arbeid eller fullføre sitt utdanningsløp, og bruk av flere kommunale virkemidler når det viser seg at ordinære, statlige støtteordninger som stipend fra Lånekassen faller bort.

Kvalifiseringsprogrammet

NAV Siljan har hatt en økt satsning på KVP de siste årene og dette fortsetter i 2019. Flere flyktninger som avslutter introduksjonsprogrammet går over på kvalifiseringsprogram med kvalifiseringsstønad. NAV har måltall på fire deltaker på KVP i året, men tallet varierer gjennom året og vi ligger noe høyere totalt sett. Dette antas å fortsette i 2019 og det er budsjettert med seks deltagere. Alle som deltar i programmet skal ha fulltidsaktiviteter, og NAV benytter en del statlige tiltak til dette formålet. KVP

bidrar til hensiktsmessig kompetanseheving for den enkelte deltaker, særlig i forhold til språkopplæring, praksiserfaring og fagutdanning, og dette er et viktig bidrag til at de kommer nærmere arbeidslivet.

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2018 til budsjett 2019 på NAV.

Funksjon	NAV	Endring 2019
2421	Flyktningarbeid - redusert 50 % stilling, 10 % økning sosial	-266 000
2750	Introduksjonsordningen	-975 000
2760	Kvalifiseringsordningen	400 000
2810	Økonomisk sosialhjelp	335 000
2811	Økonomisk sosialhjelp flyktninger	140 000

Oppvekst

Nær 90 % av budsjettet til oppvekstavdelingen er lønnsmidler. Da det er nødvendig å nedjustere totalbudsjettet i Siljan kommune er det på de fleste tjenestesteder i oppvekst lagt inn reduksjoner i driftsbudsjett, på enkelte enheter mye. Særlig vil kutt i midler til kurs, etter- og videreutdanning merkes. Både skole og barnehage har store kutt i vikarlønnsposten. På grunn av nedgang i barnetallet er det nødvendig å redusere antall stillinger. Skolene ligger på lærenormen, og noe over som følge av små klasser i delingsfagene. Deltakertallet i voksenopplæringen går ned som følge av regjeringens vedtak om reduksjon i mottak av flyktninger. Det er da naturlig å se på organiseringen av denne enheten.

Barnehage

Barnetallet i Siljan går ned, i tillegg er det i forhold til resten av landet flere ett- og toåringer som ikke går i barnehage i Siljan. Samlet har dette med ført at vi må redusere bemanningen i barnehagen. For Loppedåpan betyr det en reduksjon i 90 % fagarbeider. I Opdalen reduseres bemanningen med 100 % pedagog og 180 % fagarbeider. Som følge av den stramme bemanningen i Opdalen må det av sikkerhetshensyn settes inn vikar fra første time ved fravær. Pedagognormen i barnehagen ble vedtatt 1. august 2018. Siljan kommune har fått ett års dispensasjon fra normen. Den trer i kraft fra 1. august 2019. Pedagognormen betyr at vi må omgjøre 3 fagarbeiderstillinger til pedagogstillinger. Økte kostnader ved dette ligger jfr økonomiplanen inne i budsjettet med 50 000 kroner for 2019.

Det er høy faglig kvalitet i barnehagetilbudet i Siljan kommune. De ansatte har høy utdanning og høy kompetanse. Tilbakemeldinger fra brukere er positiv. Denne høye kvaliteten vil videreføres inn i 2019. Reduksjon i vikarbudsjettet kan skape utfordringer for barnehagene, da bemanningen nå er helt nede på normen. Det er kun 1,6 ledige plasser for nye barn. Det er høyst påkrevd med en oppgradering av både inne- og uteområdet i Loppedåpan. Dette er det ikke funnet rom for. Det store lekeapparatet på uteområdet på Loppedåpan ble byttet i 2018.

Grunnskole

Grunnskolene i Siljan drives godt. Det er kvalifiserte lærere i alle fag. Elevene melder jevnt over tilbake at de trives og har det bra på skolen. Ungdomskolen kan de senere år vise til god læring ved at elever blir løftet godt i de grunnleggende ferdighetene i løpet av 8. trinn. På Midtbygda har utviklingen i faglig læring stagnert noe, det er fortsatt en jobb å gjøre. Siljan ligger nå likt med sammenligningsgruppen og fylket i lærertetthet. For begge skolen gjelder at vikarlønnsposten er sterkt redusert, det er forventet at skolen i stor grad organiserer vikar innen egen ramme. Det er lagt inn 75 % stillingsressurs til videreføring av miljøarbeider på ungdomskolen for vår 2019. For barneskolen er det lagt inn 100 % spesialpedagog, dette gjelder tilrettelegging for et enkeltbarn.

I økonomiplanen er det lagt opp til oppgradering av uteområder ved Loppedåpan. I kommunestyrevedtak 19.6.18 ble det vedtatt at dette skulle overføres til Midtbygda. Det er imidlertid ikke funnet rom for dette i budsjettet for 2019.

Leirskole

Leirskole er lovpålagt fra neste skoleår. Det er likevel et hyggelig og viktig sosialt arrangement.

PP tjenesten

PPt videreføres på samme nivå som i 2018.

SFO

Oppvekstavdelingen vurderer SFO som en viktig møte- og mestringsarena for barn på 1.- 4. trinn. Gratis kjernetid avvikles fra 1. august 2019. Barn med rett til skoleskyss får videreført gratis kjernetid, da det ikke settes inn midtskyss. Det er usikkert hvordan dette vil slå ut, om SFO får flere betalingsplasser, eller om det medfører reduksjon i antall barn. Det er lagt inn 50 % spesialpedagog med 5 /12 effekt, dette gjelder tilrettelegging for et enkeltbarn.

Voksenopplæring

Det er i økonomiplanen vedtatt avvikling av voksenopplæringen med virkning fra august 2019. Da deltakertallet fortsatt vil være på rundt 9 personer, og i tillegg 3 betalings elever, videreføres voksenopplæringen i Siljan fram til august 2020. En avvikling i 2019 blir dyrere enn videreføring. Voksenopplæringen utfører i det daglige mye forebyggende og sosialt arbeid overfor deltakerne sine. Voksenopplæringen er en av kommunens viktigste arenaer for integrering. Det er her viktig med et tett samarbeid med NAV og flyktningskonsulent da NAV må overta dette arbeidet. Det satses mye på en videreføring av det gode samarbeidet med frivillige organisasjoner.

Egenandelen for betalings elever er kroner 6 000 per semester.

Kombinasjonsklassen

Kombinasjonsklassen videreføres ikke. I en kombinasjonsklasse får minoritetsspråklige elever mer grunnskoleopplæring hvis de trenger det, men opplæringen gjennomføres på en videregående skole. Fylkeskommunen har gjort avtaler med fem kommuner om organisering av kombinasjonsklasser. Siljan kommune har fått kjøpe plass til tre elever hvert skoleår. Deltakerne på denne ordningen har ikke tilstrekkelig norskkunnskaper til å gjennomføre ordinær videregående skole. Statistikken viser at det er stor sannsynlighet for at disse elevene ikke vil gjennomføre ordinær videregående skole.

Barnevern

Barneverntjenesten får i år ytterligere reduksjon i driftsmidler.

Kulturskolen

Kulturskolen viderefører driften på samme nivå som 2018.

Forbyggende arbeid.

Forbyggende arbeid i Siljan består i all hovedsak av tilskudd til drift av mekkegruppa. For 2019 er det i tillegg lagt inn 400 000 kroner til forebyggende arbeid overfor barn fra lavinntektsfamilier. Dette er eksterne midler tildelt etter søknad til Bufdir. Det er videre lagt inn 400 000 kroner til koordinering av Talenter for framtida, Liv og røre og desentralisert kompetanseheving. Dette er også eksterne midler.

Miljøarbeider

Miljøarbeider videreføres ut skoleåret 2018/2019. Det er lagt inn 300 000 kroner til dette. Kravene til psykososialt arbeid i skolen er økende. Elevene har krav på et trygd og godt skolemiljø, jf. opplærings-

loven kap. 9A. Her presiseres det at uansett årsak til at en elev ikke opplever å ha det trygt eller godt i skolehverdagen, er det skolens ansvar å tak i det og følge det opp. Også om det er situasjoner eller hendelser utenfor skolen som er årsaken, så har skolen plikt til å undersøke og sette inn aktiviteter så det ikke skal gå ut over elevens læringsmiljø. Skolen vil også få en plikt til å sette inn forebyggende tiltak inn mot enkelt elever som er særlig sårbare. Skolen er videre pålagt å jobbe forbyggende innen psykisk helse, herunder selvmordforbygging. Ungdata viser at flere og flere elever sliter med psykisk helse.

Erfaring med miljøarbeider har så langt vært meget positivt. Lærere melder tilbake at det er mer i ro i klassen, mer tid til fag. Miljøarbeider har flere fellesarrangement i skolen, men også mange en til en samtaler med elever og foresatte. Ungdomsklubben driftes videre med miljøarbeider som både koordinator og klubbarbeider, dette fungerer veldig bra.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2018 til budsjett 2019 på avdeling for oppvekst.

Funksjon	Avdeling for oppvekst	Endring 2019
2010	Loppedåpan - økt utgifter pedagognorm	50 000
2010	Loppedåpan - gratis kjernetid overføring	-100 000
2011	Loppedåpan - økt brukerbetaling	-245 000
2012	Opdalen barnehage - tilpasset antall stillinger til barnetall	-1 340 000
2020	Midtbygda - økt stillingsressurs spes.pedagog	680 000
2020	Midtbygda - redusert lønn vikar	-402 000
2020	Midtbygda - økt utgift transport svømming	45 000
2130	Voksenopplæring - refusjon fra staten	-876 000
2130	Voksenopplæring - grunnskoleopplæring fra Skien kommune	300 000
2150	SFO - Avvikling gratis kjernetid	-125 000
2150	SFO - fagarbeider spes.ped.	100 000
2332	Forebyggende tiltak - miljøterapeut	306 000

Helse

Avdelingens budsjettforslag er innrettet for å yte et faglig forsvarlig tjenestetilbud ut fra kommunens bevilgede økonomiske ressurser. Regjeringens satsningsområder for helseområdet i kommunen innenfor de frie inntekter: Psykologtjeneste, lovpålagt fra 2020, styrke rekrutteringen av fastleger, innføring av forskrift for overliggere innen rus og psykisk helse fra spesialisthelsetjenesten. Likeså satsningsarbeid innen rus og psykisk helse, tidlig innsats i skolen, rehabilitering og styrke dagaktivitetstilbud til demente. I tillegg innføres en ny reform for pleie- og omsorgssektoren kalt Leve hele Livet

Økonomiplan 2019-22 satsningsområder er kun delvis bakt inn i rådmannens budsjettforslag.

Innføring av ny reform for pleie- og omsorgstjenesten, Leve Hele Livet

Regjeringen legger opp til at reformen fases inn fra 2019. En fremtidsrettet omsorgstjeneste er en tjeneste som tar beslutninger i samråd med brukerne, som er opptatt av hva som er deres mål, behov og ønsker for eget liv, og som legger dette til grunn for hvilke tjenester som leveres og hvordan de er utformet. Reformen skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene.

Målgruppe er eldre over 65 år - hjemmeboende med og uten tjenester og beboere i institusjon. Kommende reviderte plan for helse må ta opp i seg definerte områder som mat, aktivitet, fellesskap, helsehjelp, overganger og brudd i pasientforløp, spredning og implementering av gode tiltak, pårørende til eldre og kompetanseutvikling og forutsetninger for faglig gode arbeidsmiljø.

Legetjenesten

Bemanningssituasjonen rundt fastlege var gjennom 2018 vanskelig. For 2019 er begge legehjemlene besatt. Trenden nasjonalt er at nyansatte leger ønsker kortere pasientlister ofte kombinert med kommunal tilsetning. Ny fastlegeforskrift setter større krav til kommunen ved at legene nå må være utdannet spesialist i allmenntilleggsmedisin eller være i et utdanningsforløp for å utdanne seg til dette. Forskriften tilsier at kommunen må være en aktiv bidragsyter her. Legene i Siljan kommune tilhører denne siste kategorien og dette vil være kostnadsdrivende for avdelingen.

Beredskap

Avdelingen fokuserer nå mer på beredskapsarbeidet innenfor fagområde helse. Endrede klimatiske forhold skaper større risiko eksempelvis for lengre perioder med strømutfall, flom eller større snøfall. Det gjennomføres detaljerte ros analyser spesifikt innenfor disse områdene, samt innenfor smittevernarbeidet kommende år. I samarbeid med samfunnsavdelingen styrkes beredskapen ved innkjøp av rett dimensjonert strømaggregat til sykehjemmet og bofelleskapet. I henhold til gjeldende økonomiplan er det fremmet en henvendelse til nabokommunen om et mer formalisert samarbeid innen smittevern og samfunnsmedisin.

Fysioterapi, habilitering- og rehabiliteringstjenesten.

Tjenesten utfører et planmessig arbeid for at den som er funksjonshemmet pga. sykdom, skade eller lyte, og skal utvikle funksjonsevnen og eller mestringsevnen med sikte på størst mulig selvstendighet og livskvalitet på egne premisser. Ergoterapitjenester er en helt nødvendig deltjeneste i det kommunale habiliteringsarbeidet. Det er derfor svært positivt at denne tjenesten nå er på plass. Sammen med fysioterapeutene og andre samarbeidspartnere vil dette tverrfaglige samarbeidet gi et kvalitetsmessig løft overfor tjenestemottakeren.

Virksomhetsområdet vil gjennom kommende år fokusere mer på det forebyggende fysiske og psykiske arbeidet ved aktiv bruk av diverse treningsgrupper som samtalegrupper, gågrupper, en til en trening, balanse og styrketrening, enklere treningsopplegg ved dagsenter og sykehjem osv. Dette har vist seg å være svært virkningsfullt både for den fysiske og psykiske helsen. En naturlig utvikling gjennom neste år er å arbeide for at dette blir en frisklivssentral hvor det arbeides målrettet for å fremme folkehelsen og dempe behov av helsetjenester. Etablering av en frisklivssentral gjøres innenfor gjeldende budsjetttramme.

Psykisk helse og rusarbeid.

Tjenesten er nå godt etablert og integrert i et samlet tjenestetilbud innenfor helse med samarbeidsarenaer både til NAV og oppvekstavdelingen. Dette sammen med et velfungerende samarbeid med Sykehuset Telemark spesielt da distriktpspsykiatrisk senter følger tjenesten opp regjeringens intensjoner på dette fagfeltet. I tillegg er kommunal akutt plass innen psykisk helse og rus kalt KAD plass integrert i egen virksomhet.

Nytt for kommende år er at det innføres kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innenfor spesialisthelsetjeneste rus og psykisk helse. Avdelingen har tradisjonelt ikke hatt store kostnader relatert til dette innenfor overliggerproblematikken relatert til spesialisthelsetjenesten i somatikken. Dette er et større usikkerhetsmoment innenfor psykisk helse og rus da grenseoppgangen for hva som defineres som ferdigbehandlet kan være vanskeligere å definere. Det er ikke budsjettert med overliggerkostnad i budsjettet.

Brukerstyrt personlig assistanse BPA, avlastningsboligen og bofelleskapet.

Brukerstyrt personlig assistanse er en rettighetslov hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. BPA er personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt, samt avlastning for foreldre med hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne. Dette er en lovpålagt tjeneste som tjenestemottaker selv har rett til å velge.

Kommunalt drevet avlastningstiltak i kommunal bolig organisert under bofelleskapet avvikles fra 2019. Tjenestetilbudet omgjøres til BPA. Tjenesten vil i dette tilfellet bli utført av en privat aktør som Siljan kommune har avtale med. Stillinger ved kommunalt avlastningstiltak blir tilsvarende redusert og lagt ned. BPA tjeneste har tidligere ikke blitt benyttet i kommunen. Det knyttes derfor noe usikkerhet om hva bruken av denne tjenesten i praksis vil innebære både faglig og økonomisk. I skrivende stund er den totale kostnadsrammen rundt denne BPA etableringen fra 2019 enda ikke helt avklart, et estimert nivå er budsjettert.

Forebyggende skole- og helsestasjonstjeneste og folkehelse.

Helsesøster ved tjenesteområdet har i sin stilling også ivaretatt funksjonen som folkehelsekoordinator. Erfaringen er at denne kombinasjonsløsningen ikke har vært optimal hverken for folkehelsearbeidet eller for skolehelsetjenesten. Rådmannen signaliserer derfor at organiseringen av rollen som folkehelsekoordinator må utredes. Arbeidsoppgaver tidligere utført av helsestasjonsassistent er blitt overført til helsesøstrene og innarbeidet i deres stillingshjemler. Dette som en konsekvens av naturlig avgang til pensjonering.

Velferdsteknologi

Trygghetsalarmer skifter den teknologiske plattformen fra analog til digital. Dette muliggjør et betydelig bedre pasienttilbud til hjemmeboende brukere ved at nye kommunikasjonsformer etableres. Tidligere 110 sentralen i Skien omgjøres til et responscenter for mottak av trygghetsalarmer. Dette er et interkommunalt tiltak som kommunen også har vedtatt å delta i sammen med de andre Grenlandskommunene. I Grenland foregår det et utstrakt interkommunalt arbeid i utviklingen av digitale tjenester til pasientgruppen innenfor helse, pleie og omsorg. Det forventes at avdelingen aktivt deltar i dette arbeidet. Summen av dette er at implementering av ny velferdsteknologi vil utgjøre en kostnad vi må ta innover oss da med tanke på lisenser, programvareoppdatering, opplæring, deltakelse og utvikling.

Sykehjem

Sykehjemmet har etter siste utvidelse nå dekket behovet for sykehjemsplasser i lang tid fremover. Dette er i tråd med en langsiktig planlegging av at det vil bli økende antall eldre som vil ha flere og mer sammensatte lidelser som kommunen må ta ansvar for. Fremtidig ekspansjon bør nå skje som tilpassede boliger med benyttelse av relevant velferdsteknologi.

Grunnet et større udekket behov for sykehjemsplasser i Skien kommune har denne ønsket å leie sykehjemsplasser i Siljan. Det er utarbeidet en avtale som muliggjør leie av sykehjemsplasser ut kommende budsjettår. Det gis nå signaler fra Skien kommune om at denne avtalen avsluttes grunnet en vanskelig økonomisk situasjon. Rådmannen fremmer derfor forslag om at budsjetterte leieinntekter reduseres tilsvarende de estimerte ekstra vikarutgiftene ved sykehjemmet. Som følge av usikkerheten rundt dette er det lagt inn en forventet inntekt for gjestepasienter med 1,5 millioner kroner. Dette er betydelig lavere enn inneværende år.

Ønske om å bidra som frivillig innenfor omsorgstjenesten er økende. Dette er en gledelig trend som virksomheten setter stor pris på. De frivillige gjør en flott innsats både innenfor pasientrettede tjenester og mer praktiske oppgaver som å holde hageområdet rundt sykehjemmet i orden.

I følge gjeldende økonomiplan var det planlagt ombygging av en sykehjemsavdeling til en funksjonell rehabiliteringsavdeling. Rådmannen finner ikke rom for å gjennomføre dette kommende år.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2018 til budsjett 2019 på avdeling for helse.

Funksjon	Avdeling for helse	Endring 2019
2333	Folkehelse - flyttet fra Helse	-172 000
2342	Habilitering barn og unge - økt avlastning	40 000
2530	Siljan sykehjem - gjestepasienter Skien kommune - usikkert	-1 500 000
2530	Siljan sykehjem - økt brukerbetaling	-400 000
2530	Siljan sykehjem - økt IT-lisenser	225 000
2530	Siljan sykehjem - reduksjon medikamenter	-70 000
2531	Avvikling Saga 15	-1 060 000
2540	Hjemmetjenesten - økt inntekt fra hdir til velferdsteknologi	-100 000

Samfunn

Kommunale avgifter

Utgifter til kommunale avgifter på kommunens formålsbygg har økt noe mer enn den generelle gebyrøkningen skulle tilsi. Dette skyldes i hovedsak et noe høyere forbruk av vann enn tidligere.

Administrasjonslokaler

Det er oppdaget at en strømmåler på kommunehuset har målt forbruket feil. På grunn av dette er budsjett for strøm økt fra kroner 70 000 til 160 000.

Barnehagelokaler

Austad barnehage er solgt og strøm- og vedlikeholdsutgifter for de kommunale barnehagene er derfor justert.

I økonomiplanen er det lagt opp til oppgradering av uteområder ved Loppedåpan. I kommunestyrevedtak 19.6.18 ble det vedtatt at dette skulle overføres til Midtbygda. Det er imidlertid ikke funnet rom for dette i budsjettet for 2019.

Skolelokaler

Etter en periode med nedgang ser vi nå at strømforbruket på skolene øker. Dette skyldes i hovedsak mer bruk av skolelokalene, både av ansatte og ved utlån ut over skoletiden. Økt bruk av teknisk utstyr og mer bruk av ventilasjonsanleggene kan også være grunner til økningen.

Drift av sykehjemslokaler

Det trådløse nettet i den «gamle» delen må oppgraderes og utvides. Økt bruk og nye krav til trådløst nett krever nytt utstyr og ny teknologi. Dette gjelder i første rekke for de ansattes bruk, men det blir også mer og mer behov for et trådløst nett til beboerne på sykehjemmet.

Avlastningsbolig Saga

Avtalen om leie av boligen er opphørt.

Serviceboliger

Det er behov for videre oppgraderinger av utleieboligene på Mølleåsen. Det er i 2019 planlagt utskifting

av kjøkken i 2 leiligheter og utskifting av vinduer i 2 leiligheter. Det er satt av kr 300 000,- til dette formålet. Dette er i henhold til økonomiplanen.

Boliger til utleie

Det er vedtatt at Siljan kommune ikke skal bosette nye flyktninger, og det er derfor behov for å justere antall boliger til dette formålet. Dette vil igjen føre til en større reduksjon av husleier i budsjett 2019.

I forslag til budsjett er det lagt til grunn at Bakkaneringen 2 og 30, Hegnavegen 19 og Skauen 65 blir solgt. Disse står alle tomme i dag. Leiligheten i Hegnavegen 3b står også tom, og det er heller ikke lagt inn husleieinntekter for denne i 2019.

Budsjett husleier 2019 for alle formål blir totalt kroner 2 257 000, fordelt på:

Funksjon 1301 Helsesenter	kr	50 000
Funksjon 2650 Serviceboliger	kr	345 000
Funksjon 2651 Bofellesskap	kr	200 000
Funksjon 2652 Boliger til utleie	kr	1 375 000
Funksjon 2653 Omsorgsboliger	kr	287 000

Kart og oppmåling

Det er lagt inn en økning i it-lisenser, serviceavtaler og interkommunalt samarbeid. Dette er i hovedsak utgifter til geodatasamarbeidet med Skien og Bamble kommuner og oppgraderinger av landmålerutstyr til å kunne benytte seg av nye europeiske satellitter (Galileoprogrammet).

Det er lagt inn midler til digitalisering av historiske ortofoto fra førstegangs ØK-kartlegging. Området som dekkes i Siljan er fra Opdalen og sørover, og dette er de eldste flyfoto som finnes i Siljan (fra 1965-66). Dette er et geovekstprosjekt for hele Telemark, som er siste fylke i landet som har gjennomført dette arbeidet. I tillegg til å ha en historisk verdi, vil det også være nyttig å kunne følge utviklingen på gjengroing over tid.

Analoge maskiner som leser disse bildene blir ikke vedlikeholdt og det vil derfor være en stor fare for at disse bildene vil gå tapt dersom de ikke blir digitalisert nå.

Budsjettposten for oppmålingsgebyr forutsetter at boligfeltet Heiveien 3 blir ferdig til oppmåling før neste vinter.

Kommunale veger

Budsjettposten til vedlikehold av kommunale veger har stått stille i flere år, og det er derfor lagt inn en liten økning. Prisveksten på drift og vedlikehold av veg har vært større enn den generelle prisveksten. Som et eksempel har pris på asfalt steget med 13 % det siste året.

Budsjettet til brøyting og strøing er alltid vanskelig å beregne. Det er kun lagt inn kostnader til et «normalår» i budsjettet, justert for prisjustering av avtalene i henhold til avtalt prisindeks.

Rekreasjon i tettsted

Bassenget i rasteparken i sentrum har stått uten vann i flere år. For å få vann tilbake i bassenget er det behov for en reparasjon av selve bassenget og innstallering av ny fontene med pumpe. Det er beregnet at dette arbeidet vil beløpe seg til kr 80 000.

Forebygging av brann

Feiervesenet har tatt i bruk SMS varsling i forbindelse med feiing og tilsyn. I tillegg er det tatt i bruk felles forvaltningssystem av feiertjenestene med Skien kommune. Dette medfører en økning på kr 30 000 under serviceavtaler for IT.

Tømming av slamavskillere

Økningen i kostnader til lønn skyldes igangsetting av tilsyn av avløpsanlegg for spredt utslipp. Avdelingen har ansatt en ny medarbeider som skal arbeide med vann- og avløpsanleggene. I en overgangsperiode vil den som nå innehar denne stillingen fortsette fram til oppnådd pensjonsalder i 60 % stilling, og blant annet arbeide med tilsyn på slamavskillere og minirensanlegg.

Bibliotek og Kultur

Bibliotekets satsing på varierte kulturaktiviteter har vært svært vellykket med besøksrekorder på flere av arrangementene. Biblioteket samarbeider godt med frivillige lag og organisasjoner om mange arrangement, men ønsker også å styrke satsingen på egne aktiviteter. Det er derfor satt av kr 100 000 til arrangementer i egen regi, som finansieres av tilsvarende billettinntekter. Det er også lagt inn en økning på kr 50 000 til kulturarrangement. Her forutsettes det imidlertid at det selges billetter for kr 20 000.

Kulturbygg

Det er lagt inn kr 150 000 til maling av Øverbøstua.

Utskifting av port, dør og vindu på kommunes verksted

Kommunens verksted på Tudal er svært slitt og trenger en oppgradering. Taket er skiftet i 2017. Av energiøkonomiske hensyn bør også porten, dør og vindu skiftes ut. Tiltaket skulle etter planen vært gjennomført i 2018, men ble utsatt til 2019. Det er ikke funnet rom til å gjennomføre dette i 2019 og tiltaket utsettes igjen.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2018 til budsjett 2019 på avdeling for samfunn.

Funksjon	Avdeling for samfunn	Endring 2019
1300	Administrasjonslokale - økt strøm, feil på måler	90 000
2210	Opdalen - husleie pga fortsatt leie	85 000
2220	Skolelokaler - økt strøm	80 000
2610	Sykehjemslokaler - oppgradering trådløst internett	75 000
2611	Saga 15 - avvikling, ingen leieutgift eller strøm	-115 000
2652	Utleieboliger - færre boliger, lavere leieinntekt	478 000
3320	Kommunale veier - brøyting, prisjustering av avtale	72 000
3350	Rekreasjon - reparasjon av basseng og oppsett ny fontene	80 000
3380	Forebygging brann - sms varsling feiing	30 000
3390	Prisøkning brannberedskapsavtale	45 000
3860	Øverbøstua - maling	150 000

Økonomiplan 2019 - 2022 til budsjett 2019

Tabellen under viser hvilke av investeringsprosjektene som ble vedtatt i økonomiplanen fra 2019 – 2022 som er innarbeidet i budsjett 2019. Tall i 1000.

Investeringsprosjekt 2019			Utgifter		Inntekter	
Ansvar	Funksjon		Øk.plan	Innarbeidet i b19	Øk.plan	Innarbeidet i b19
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	100	100	-	-
1	1209	ITG	200	200	-	-
1	1720	Pensjon	500	620		
2	2022	IKT grunnskole, barnehage og voksenopplæringen	500	500	-	-
3	2530	Ombygge en avd til rehabiliteringavd	300	0	-	-
4	2210	Ventilasjonsanlegg Loppedåpan	200	200	-	-
4	2220	Støydemping SFO	300	300	-	-
4	2210	Ny barnehage	20 000	20 000	-	-
4	2610	Nøddaggregat	300	300	-	-
4	2652	Utskifting av vinduer 2 leiligheter Mølleåsen	180	0	-	-
4	2652	Utskifting av 2 kjøkken leiligheter i Mølleåsen	120	0	-	-
4	3320	Asfaltering	300	300	-	-
4	3320	Utskifting av armatur til LED	120	120	-	-
4	3320	Gatelys Saga	200	200	-	-
4	3320	Finansiering Bypakka	720	720	-	-
4	3500	Oppgradering Siljan renseanlegg	150	150	-	-
4	3500	Sanering ledningsnett	2 000	2 000	-	-
	Sum		26 190	25 710	-	-

Tabellen under viser hvilke av driftstiltak som ble vedtatt i økonomiplanen fra 2019 – 2022 som er innarbeidet i budsjett 2019. Tall i 1000.

Driftstiltak 2019			Utgifter		Inntekter	
Ansvar	Funksjon		Øk.plan	Innarbeidet i b19	Øk.plan	Innarbeidet i b19
12	1204	Økte kostnader ITG	100	30	-	-
15	2750	nav - reduksjon intro.stønad	-597	-975	-	-
21	2150	Avvikling av gratis kjernetid SFO	-125	-125	-	-
21	2150	50 % fagarbeider, spes.ped. (inkl sos. avg.)	100	100	-	-
21	2020	100% spesialpedagog (inkl sos. avg.)	680	680	-	-
26	2011	Pedagognorm barnehage	50	50	-	-
24	2332	75 % Miljøterapeut (inkl sos. avg.)	306	306	-	-
20	2130	Avvikling VO	303	0	-	-
30	2530	Gjestepasienter andre kommuner	700	0	-2 800	-1 500
30	2530	Økt brukerbetaling	-	-	-250	-400
31	2410	Styrket legetj.samfunnsmed/tilsynslege	200	100	-	-
40	3010	Utarbeidelse av kommuneplan	-250	250	-	-
41	3320	Bytte vinduer, dører og port Tudal	160	0	-	-
45	2210	Oppgradering av uteområdet L.dåpan	150	0	-	-
45	2650	Utsifting av vinduer 2 leiligheter Mølleåsen	0	180	-	-
45	2650	Utsifting av 2 kjøkken leiligheter i Mølleåsen	0	120	-	-
45	2652	Økte husleier	0	0	-402	478
45	3860	Maling utvendig Øverbøstua	150	150	-	-
	Sum		2 187	1 126	-3 452	-1 422

Driftsbudsjettet (Budsjettskjema 1A)					
	Tekst	Art	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
1	Skatt på inntekt og formue	870	-60 046 000	-57 873 000	-58 100 861
2	Ordinært rammetilskudd	800	-79 843 000	-78 473 000	-77 153 000
3	Skatt på eiendom	874	-8 076 000	-7 620 000	-7 579 069
4	Andre direkte eller indirekte skatter	877	0	0	0
5	Andre generelle statstilskudd	810	-6 511 000	-9 535 000	-12 256 295
6	Sum frie disponible inntekter		-154 476 000	-153 501 000	-155 089 225
7	Renteinntekter og utbytte	900	1 833 000	-1 643 000	-2 935 017
8	Gevinst finansielle instrumenter	909	0	0	0
8	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutg.	500	2 577 000	2 131 000	1 574 083
10	Tap finansielle instrumenter	509	0	0	0
9	Avdrag på lån	510	5 593 000	4 800 000	5 631 601
10	Netto finansinntekter/-utgifter		6 337 000	5 288 000	4 270 667
11	Til dekning av tidl. års regnsk. merforbruk	530	0	0	0
12	Til ubundne avsetninger	54	0	0	16 043 532
13	Til bundne avsetninger	55	0	0	2 805 309
14	Bruk av tidl. års regnsk. mindreforbruk	930	0	0	-16 043 532
15	Bruk av ubundne avsetninger	94	-300 000	-4 094 000	-2 129 000
16	Bruk av bundne avsetninger	95	0	0	-915 724
17	Netto avsetninger		-300 000	-4 094 000	-239 415
18	Overført til investeringsbudsjett	570	0	0	0
19	TIL FORDELING DRIFT		-148 439 000	-152 307 000	-151 057 973
20	Sum fordelt til drift		148 439 000	152 307 000	151 057 973
21	Merforbruk/mindreforbruk = 0		0	0	0
Budsjettskjema 1B					
Til fordeling drift (fra budsjettskjema 1A)					
1	Administrasjon		11 260 000	14 911 000	17 991 826
2	Oppvekst		61 437 000	61 730 000	60 143 136
3	Helse		42 827 000	44 826 000	42 305 267
4	Samfunn		25 863 000	23 643 000	22 744 278
5	NAV		7 052 000	7 197 000	7 873 466
Sum drift fordelt på rammeområde			148 439 000	152 307 000	151 057 973

Investeringsbudsjettet (Budsjettskjema 2A)

	Tekst	Art	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
1	Investeringer i anleggsmidler	01-49	25 090 000	48 015 000	34 361 055
2	Kjøp av aksjer og andeler	520	620 000	500 000	500 720
3	Utlån og forskutteringer	520	300 000	300 000	0
4	Avdrag på lån	510	20 000	20 000	76 009
5	Avsetninger	540	0	0	2 591 771
6	Årets finansieringsbehov		26 030 000	48 835 000	37 529 555
	<i>Finansiert slik:</i>				
7	Bruk av lånemidler	910	- 7 690 000	-35 300 000	-10 724 877
8	Salg av aksjer og andeler		0	0	- 130 984
9	Inntekter fra salg av anleggsmidler	670	0	0	-3 696 033
10	Tilskudd til investeringer	810	0	-1 500 000	-7 690 000
11	Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	920	0	0	73 199
12	Merverdiavgiftskompensasjon	720	- 3 444 000	-9 459 000	0
13	Andre inntekter	929	0	0	-4 278 649
14	Sum ekstern finansiering		-11 134 000	-46 259 000	-26 447 343
15	Overført fra driftsbudsjettet	970	0	0	0
16	Bruk av avsetninger	940	- 14 896 000	-2 576 000	-11 082 212
17	SUM FINANSIERING		-26 030 000	-48 835 000	-37 529 555
18	Udekket/udisponert = 0		0	0	0

Budsjettskjema 2B

Til investeringer i anleggsmidler (fra budsjettskjema 2A)

1	Administrasjon	1 240 000	1 350 000	5 641 043
2	Oppvekst	800 000	700 000	478 003
3	Helse	0	470 000	1 291 551
4	Samfunn	23 990 000	46 315 000	30 118 958
5	NAV	0	0	0
Sum investeringer i anleggsmidler fordelt på rammeomr.		26 030 000	48 835 000	37 529 555

Økonomisk oversikt - Drift (Budsjettskjema 3)				
Tekst	Art	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	600-619	-7 245 000	-6 470 000	-6 981 184
Andre salgs- og leieinntekter	620-670	-14 092 000	-13 793 000	-12 792 603
Overføring med krav til motytelse	700-770	-13 866 000	-10 429 000	-18 978 733
Rammetilskudd fra staten	800	-79 843 000	-78 473 000	-77 153 000
Andre statlige overføringer	810	-6 511 000	-9 535 000	-12 256 295
Andre overføringer	830-850+880-890	-255 000	-255 000	- 833 704
Inntekts- og formueskatt	870	-60 046 000	-57 873 000	-58 100 861
Eiendomsskatt	874	-8 076 000	-7 620 000	-7 579 069
Andre direkte og indirekte skatter	877	0	0	0
Sum driftsinntekter	B	-189 934 000	-184 448 000	-194 675 448
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	010-080+160-165	100 941 000	100 655 000	101 648 465
Sosiale utgifter	090-099	28 139 000	29 291 000	25 757 208
Kjøp varer og tj. inngår kom. tj.prod.	100-289-160-165	24 259 000	24 095 000	25 417 888
Kjøp varer og tj. erst. kom. tj.prod.	300-380	16 333 000	16 891 000	14 614 898
Overføringer	400-490	14 205 000	12 302 000	11 589 563
Avskrivninger	590	9 505 000	7 361 000	7 361 588
Fordelte utgifter	690+(290-790)	0	0	- 291 239
Sum driftsutgifter	C	193 382 000	190 595 000	186 098 371
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	D=B-C	3 448 000	6 147 000	-8 577 078
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	900-905	-1 833 000	-1 643 000	-2 935 017
Gevinst finansielle instrumenter	909	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	920	0	0	- 16 000
Sum eksterne finansinntekter	E	-1 833 000	-1 643 000	-2 951 017
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	500	2 577 000	2 131 000	1 574 083
Tap finansielle instrumenter	509	0	0	0
Avdrag på lån	510	5 593 000	4 800 000	5 631 601
Sosial- og næringslån	520	20 000	20 000	30 000
Sum eksterne finansutgifter	F	8 190 000	6 951 000	7 235 684
Resultat eksterne finanstransaksj.	G=E-F	6 357 000	5 308 000	4 284 667
Motpost avskrivninger	990	- 9 505 000	-7 361 000	-7 361 588
Res. før int.fin.transaksjoner	I	300 000	4 094 000	-11 653 999
NETTO DRIFTSRESULTAT		300 000	4 094 000	-11 653 999

Interne finanstransaksjoner				
Bruk tidl. års regnsk. mindreforbruk	930	0	0	-16 043 532
Bruk av disposisjonsfond	940	-300 000	-4 094 000	-2 129 000
Bruk av bundne fond	950	0	0	- 915 724
Sum bruk av avsetninger	J	-300 000	-4 094 000	-19 088 256
Overført til investeringsbudsjettet	570	0	0	0
Avsatt til dekn. tidl. års merforbruk	530	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	540	0	0	16 043 532
Avsatt til bundne fond	550	0	0	2 805 309
Sum avsetninger	K	0	0	18 848 841
Regnsk. merforbruk/mindreforbruk	L=I+J-K	0	0	-11 893 414
Udekket/udisponert		0	0	0

Økonomisk oversikt - Investering (Budsjettskjema 4)				
Tekst	Art	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	660-670	0	0	-3 696 033
Andre salgsinntekter	600-650	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	700-770	0	0	149 208
Merverdiavgiftskompensasjon	720	-3 444 000	-9 459 000	-4 278 649
Statlige overføringer	800-810	0	-1 500 000	-7 690 000
Andre overføringer	830-899	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	900-905	0	0	0
SUM INNTEKTER	L	-3 444 000	-10 959 000	-15 515 473
Utgifter				
Lønnsutgifter	010-089+160-165	0	0	668 015
Sosiale utgifter	090-099	0	0	221 046
Kjøp varer og tj. inngår kom. tj.prod.	100-285-160-165	24 370 000	47 295 000	29 193 345
Kjøp varer og tj. erst. kom. tj.prod.	300-380	0	0	0
Overføringer	400-490	720 000	720 000	4 278 649
Renteutgifter og omkostninger	500	0	0	0
Fordelte utgifter	690+(290-790)	0	0	0
SUM UTGIFTER	M	25 090 000	48 015 000	34 361 055
Finansieringstransaksjoner				
Avdrag på lån	510	20 000	20 000	76 009
Utlån	520	300 000	300 000	0
Kjøp av aksjer og andeler	529	620 000	500 000	500 720
Dekning av tidligere års merforbruk	530	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	548	0	0	2 491 771
Avsatt til bundne fond	550	0	0	100 000
Sum finanstransaksjoner/ut	N	940 000	820 000	3 168 500
FINANSIERINGSBEHOV	O=M+N-L	22 586 000	37 876 000	22 014 082
Bruk av lån	910	- 7 690 000	-35 300 000	-10 724 877
Mottatte avdrag på utlån	920	0	0	- 76 009
Salg av aksjer og andeler	929	0	0	- 130 984
Overført fra driftsregnskapet	970	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	940	- 14 896 000	-2 576 000	-5 200 000
Bruk av ubundne investeringsfond	948	0	0	-5 882 212
Bruk av bundne fond	950	0	0	0
SUM FINANSIERING	R	-22 586 000	-37 876 000	-22 014 082
Udekket/udisponert	S=O-R	0	0	0

Investeringsbudsjett

Art	Funksjon	Funksjon (T)	Prosjekt	Prosjekt (T)	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
20030	1204	IT-kontor	1801	IT kostnader Disaster Recovery Site		450 000	
	1204	IT-kontor			-	450 000	
20030	1209	Fellesfunksjoner	1501	Oppfølging av plan for digitalisering	100 000	100 000	
20030	1209	Fellesfunksjoner	1700	Oppgradering hjemmeside		100 000	
20030	1209	Fellesfunksjoner	1711	IT-Felles		-	
20030	1209	Fellesfunksjoner	1904	ITG	200 000	200 000	
	1209	Fellesfunksjoner			300 000	400 000	77 275
23040	1300	Administrasjonslokaler	1701	Oppgradering kommunehus etter b.tils.		500 000	
	1300	Administrasjonslokaler			-	500 000	232 346
52900	1720	Pensjon	1905	Kjøp av aksjer og andeler	620 000	500 000	
	1720	Pensjon			620 000	500 000	500 720
	2010	Kommunale barnehager					70 940
	2020	Grunnskole					336 335
20030	2022	Felles Grunnskole	1907	IT-grunnskole, barnehage og voksenopp	500 000	700 000	
23050	2022	Felles Grunnskole	1900	Støydemping SFO	300 000		
	2022	Felles Grunnskole			800 000	700 000	- 364 122
	2130	Voksenopplæring					52 448
23040	2210	Barnehagelokaler	1704	Brannspjeld og kobling mot brannalarm		200 000	
23040	2210	Barnehagelokaler	1705	Vognskjul Opdalen			
23040	2210	Barnehagelokaler	1803	Barnehageprosjekt / Ny barnehage	20 000 000	6 500 000	
23040	2210	Barnehagelokaler	1901	Ventilasjonsanlegg Loppedåpan	200 000		
	2210	Barnehagelokaler			20 200 000	6 700 000	4 819 684
	2220	Skolelokaler					1 244 303
	2530	Siljan sykehjem					1 215 542
20000	2540	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	1800	Digitale trygghetsalamer		150 000	
	2540	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet			-	150 000	
23040	2610	Drift av sykehjemslokaler	1309	Utvidelse av sykehjem			
23040	2610	Drift av sykehjemslokaler	1902	Ombygge en avdeling til rehabiliterings:	-		
20000	2610	Drift av sykehjemslokaler	1903	Nøddaggregat	300 000		
	2610	Drift av sykehjemslokaler			300 000		9 247 268
23050	2651	Drift av bofellesskap	1805	Sprinkle loft bofellesskap		125 000	
	2651	Drift av bofellesskap			-	125 000	
23040	2652	Boliger til utleie	1607	Kjøp av flyktningeboliger			
28500	2652	Boliger til utleie	1607	Kjøp av flyktningeboliger			
	2652	Boliger til utleie			-		8 141 543
51010	2830	Startlån	0	Ingen prosjektspesifisering	20 000	20 000	
52010	2830	Startlån	0	Ingen prosjektspesifisering	300 000	300 000	
	2830	Startlån			320 000	320 000	-

Art	Funksjon	Funksjon (T)	Prosjekt	Prosjekt (T)	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
27000	3010	Plansaksbehandling	1806	Regulering nytt boligfelt		250 000	
	3010	Plansaksbehandling			-	250 000	
23040	3150	Utbyggingsområder for boliger	1608	Heiveien boligfelt trinn II			
23040	3150	Utbyggingsområder for boliger	1808	Heiveien boligfelt trinn III		35 000 000	
	3150	Utbyggingsområder for boliger			-	35 000 000	- 2 633 082
	3200	Næringsavfall					- 30 984
23040	3320	Kommunale veier, miljø- og trafikli	1909	Asfaltering	300 000	300 000	
23050	3320	Kommunale veier, miljø- og trafikli	1910	Utskiftning av HQL gatelysarmatur	120 000	120 000	
23040	3320	Kommunale veier, miljø- og trafikli	1804	Ny parkerings- og trafikkløsning ved MB skole		2 000 000	
40000	3320	Kommunale veier, miljø- og trafikli	1807	Finansiering Bypakka	720 000	720 000	
23040	3320	Kommunale veier, miljø- og trafikli	1906	Gatelys Saga	200 000		
	3320	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstilt			1 340 000	3 140 000	3 206 005
27000	3351	Samfunnsutvikling	112	Sentrumsprosjektet			
23040	3351	Samfunnsutvikling	1708	Fiber Øverbøstua, Opdalen og Austad			
	3351	Samfunnsutvikling			-		12 581
23050	3450	Distribusjon av vann	1911	Sanering ledningsnett	2 000 000		
	3450	Distribusjon av vann			2 000 000		376 686
23050	3500	Avløpsrensing	1912	Oppgradering Siljan renseanlegg	150 000	600 000	
	3500	Avløpsrensing			150 000	600 000	65 704
23040	3540	Tømming av slamavskillere,septik	113	Slamdeponi			
	3540	Tømming av slamavskillere,septiktanker o.l.			-		
23040	3860	Kulturbygg	1710	Sentrumsbygg			
	3860	Kulturbygg					108 096
		SUM INVESTERING			26 030 000	48 835 000	26 679 287
		Statlige overføringer					
81000	3320	Statlige overføringer					
	Sum					-1 500 000	-7 690 000
		Kompensasjon for merverdiavgift, 80					
72900	8410	Refusjon moms påløpt i investeringsregnskapet			- 3 444 000		
	Sum				- 3 444 000	-9 459 000	-4 278 649
		Eksterne finansieringstransaksjoner, 80					
91010	2830	Husbanken (startlån)			- 300 000		
91020	8701	Bruk av lån			- 5 000 000		
91020	8701	Bruk av lån			- 240 000		
91020	8701	Bruk av lån			- 2 000 000		
91020	8701	Bruk av lån			- 150 000		
	Sum				- 7 690 000	-35 300 000	-10 724 877
		Interne finansieringstransaksjoner, 80					
	8800	Bruk av disposisjonsfond			- 14 896 000		
	Sum				- 14 896 000	-2 576 000	-3 985 761
		SUM FINANSIERING			-26 030 000		

Driftsbudsjett

Funksjon	Funksjon(T)	Ansvar	Ansvar(T)	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
1200	Rådmannskontor	10	Rådmann	1 591 000	1 518 000	1 697 849
1203	Oppvekstadministrasjon	10	Rådmann	783 000	755 000	977 687
1206	Helseadministrasjon	10	Rådmann	759 000	732 000	940 540
1207	Samfunnsadministrasjon	10	Rådmann	771 000	733 000	909 630
		10	Rådmann	3 904 000	3 738 000	4 525 707
1100	Revisjon	11	Administrasjon	320 000	362 000	397 820
1201	Servicekontor	11	Administrasjon	2 504 000	2 474 000	1 666 835
1202	Økonomikontor	11	Administrasjon	4 464 000	4 085 000	4 235 600
1205	Kompetanseheving	11	Administrasjon	152 000	201 000	47 020
1208	Personalkontor	11	Administrasjon	2 217 000	2 046 000	1 981 632
1209	Fellesfunksjoner	11	Administrasjon	4 402 000	4 522 000	46 865
3391	Beredskap/kriseteam	11	Administrasjon	143 000	243 000	-
3920	Andre religiøse formål	11	Administrasjon	308 000	297 000	294 516
		11	Administrasjon	14 510 000	14 230 000	8 670 288
1204	IT-kontor	12	IKT	1 959 000	1 928 000	603 516
1209	Fellesfunksjoner	12	IKT	-	-	31 473
		12	IKT	1 959 000	1 928 000	634 989
3250	Tilrettelegging og bistand for nærings:	13	Næring	590 000	615 000	734 897
		13	Næring	590 000	615 000	734 897
3900	Den norske kirke	14	Menighetskontor	2 254 000	2 272 000	2 255 000
3930	Gravplasser	14	Menighetskontor	298 000	250 000	262 000
		14	Menighetskontor	2 552 000	2 522 000	2 517 000
2421	Flyktningarbeid	15	NAV	452 000	773 000	779 332
2423	Sosialt forebyggende arbeid NAV	15	NAV	920 000	644 000	568 840
2750	Introduksjonsordningen	15	NAV	2 100 000	3 075 000	2 629 509
2760	Kvalifiseringsordningen	15	NAV	1 300 000	900 000	1 189 122
2810	Økonomisk sosialhjelp	15	NAV	1 110 000	775 000	1 340 078
2811	Økonomisk hjelp til flyktninger	15	NAV	1 170 000	1 030 000	1 366 584
		15	NAV	7 052 000	7 197 000	7 873 465
2130	Voksenopplæring	20	Voksenopplæring	529 000	1 013 000	1 174 669
		20	Voksenopplæring	529 000	1 013 000	1 174 669
2020	Grunnskole	21	Midtbygda skole	20 036 000	19 711 000	19 391 884
2150	Skolefritidsordning	21	Midtbygda skole	1 225 000	1 028 000	1 166 993
2230	Skoleskyss	21	Midtbygda skole	787 000	921 000	493 984
		21	Midtbygda skole	22 048 000	21 660 000	21 052 861
2022	Felles Grunnskole	23	Felles grunnskole	2 910 000	3 120 000	2 899 415
		23	Felles grunnskole	2 910 000	3 120 000	2 899 415
2020	Grunnskole	24	Siljan ungdomsskole	12 965 000	12 251 000	11 290 418
2230	Skoleskyss	24	Siljan ungdomsskole	-	-	220 216
		24	Siljan ungdomsskole	12 965 000	12 251 000	11 510 634

Funksjon	Funksjon(T)	Ansvar	Ansvar(T)	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
	2021 PP-tjeneste	25	Forebygging	1 868 000	1 853 000	1 840 611
	2320 Forebygging, skole- og helsestasjonst	25	Forebygging	-	-	-332
	2332 Forebyggende tiltak barn og unge	25	Forebygging	465 000	159 000	418 794
	2342 Habilitering barn og unge under 18 år	25	Forebygging	-	-	763 165
		25	Forebygging	2 333 000	2 012 000	3 022 238
	2010 Kommunale barnehager	26	Barnehage	9 385 000	9 272 000	9 722 000
	2011 Barnehagemyndighet	26	Barnehage	1 177 000	1 126 000	1 116 394
	2012 Opdalen barnehage	26	Barnehage	3 398 000	4 736 000	4 482 769
	2110 Styrket barnehage tilbud	26	Barnehage	1 843 000	1 552 000	1 600 074
		26	Barnehage	15 803 000	16 686 000	16 921 236
	2440 Barnevernstjeneste	27	Barnevern	2 149 000	2 303 000	2 048 315
	2510 Barnevernstiltak når barnet ikke er pl	27	Barnevern	485 000	355 000	424 423
	2520 Barnevernstiltak når barnet er pl av b	27	Barnevern	1 224 000	1 338 000	1 082 608
		27	Barnevern	3 858 000	3 996 000	3 555 346
	3830 Kulturskole	28	Kulturskole	591 000	561 000	547 783
		28	Kulturskole	591 000	561 000	547 783
	1802 Eldreråd	30	Pleie	-	-	23 507
	1804 Råd for funksjonshemmede	30	Pleie	-	-	4 959
	2341 Aktivisering og servicetjenester for e	30	Pleie	22 000	22 000	12 155
	2530 Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	30	Pleie	18 068 000	20 982 000	19 740 969
	2540 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	30	Pleie	6 646 000	6 810 000	5 538 743
		30	Pleie	24 736 000	27 814 000	25 320 333
	2330 Forebyggende arbeid innen helse- og	31	Lege- og fysioterapitjen	-	-	83 579
	2410 Diagnose og behandling	31	Lege- og fysioterapitjen	3 876 000	3 636 000	3 841 459
	2411 Fysioterapi	31	Lege- og fysioterapitjen	2 251 000	1 661 000	1 814 252
	2560 Akutthjelp helse- og omsorgstjeneste	31	Lege- og fysioterapitjen	612 000	612 000	554 580
		31	Lege- og fysioterapitjen	6 739 000	5 909 000	6 293 869
	2320 Forebygging, skole- og helsestasjonst	32	Habilitering	-	1 973 000	243 925
	2330 Forebyggende arbeid innen helse- og	32	Habilitering	-	119 000	56 796
	2331 Forebyggende arbeid psykiatri	32	Habilitering	-	594 000	230 165
	2333 Folkehelse	32	Habilitering	-	172 000	35 216
	2342 Habilitering barn og unge under 18 år	32	Habilitering	1 117 000	-	-
	2420 Sosialt forebyggende arbeid helse	32	Habilitering	-	902 000	6 336
	2430 Tiltak for rusmiddelmissbruk	32	Habilitering	-	149 000	-
	2531 Avlastningstiltak Saga 15	32	Habilitering	1 360 000	-	-
	2541 Bofellesskap	32	Habilitering	4 519 000	-	4 419 275
	2730 Sysselsetting	32	Habilitering	315 000	-	-
		32	Habilitering	7 311 000	3 909 000	4 991 713
	1802 Eldreråd	33	Samfunnsansvar	49 000	49 000	4 974
	1804 Råd for funksjonshemmede	33	Samfunnsansvar	17 000	17 000	-
	2331 Forebyggende arbeid psykiatri	33	Samfunnsansvar	-	-	535 116
	2333 Folkehelse	33	Samfunnsansvar	-	-	89 836
	2422 Alkoholomsetning og serveringsbevil	33	Samfunnsansvar	-20 000	-	-
	2830 Startlån	33	Samfunnsansvar	24 000	24 000	871
		33	Samfunnsansvar	70 000	90 000	630 797

Funksjon	Funksjon(T)	Ansvar	Ansvar(T)	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
	2320 Forebygging, skole- og helsestasjonst	34	Forebygging	1 938 000	-	-
	2330 Forebyggende arbeid innen helse- og	34	Forebygging	97 000	-	-
	2331 Forebyggende arbeid psykiatri	34	Forebygging	603 000	-	-
	2333 Folkehelse	34	Forebygging	28 000	-	-
	2340 Aktivisering av personer med funksjo	34	Forebygging	266 000	-	95 690
	2342 Habilitering barn og unge under 18 år	34	Forebygging	-	1 423 000	3 703
	2420 Sosialt forebyggende arbeid helse	34	Forebygging	913 000	-	-
	2422 Alkoholomsetning og serveringsbevil	34	Forebygging	-	-	-17 840
	2430 Tiltak for rusmiddelmissbruk	34	Forebygging	150 000	-	-
	2531 Avlastningstiltak Saga 15	34	Forebygging	-	1 060 000	25 004
	2541 Bofellesskap	34	Forebygging	-	4 406 000	193 008
	2730 Sysselsetting	34	Forebygging	-	315 000	-
		34	Forebygging	3 995 000	7 204 000	299 564
	2531 Avlastningstiltak Saga 15	35	Avlastningsbolig	-	-	1 798 399
		35	Avlastningsbolig	-	-	1 798 399
	2340 Aktivisering av personer med funksjo	36	Omsorg	-	-	174 062
	2420 Sosialt forebyggende arbeid helse	36	Omsorg	-	-	732 100
	2430 Tiltak for rusmiddelmissbruk	36	Omsorg	-	-	26
	2730 Sysselsetting	36	Omsorg	-	-	231 894
	2830 Startlån	36	Omsorg	-	-	41 225
		36	Omsorg	-	-	1 179 307
	2320 Forebygging, skole- og helsestasjonst	37	Forebygging barn og unø	-	-	1 811 431
		37	Forebygging barn og unø	-	-	1 811 431
	2850 Tjenester utenfor kommunalt ansvar:	40	Teknisk	125 000	125 000	124 982
	3010 Plansaksbehandling	40	Teknisk	1 079 000	1 042 000	1 068 120
	3020 Bygge- og delesaksbehandling og sek	40	Teknisk	199 000	277 000	12 861
	3030 Kart og oppmåling	40	Teknisk	580 000	761 000	500 206
	3150 Utbyggingsområder for boliger	40	Teknisk	70 000	-	-
	3290 Landbruk og skogbruk	40	Teknisk	500 000	500 000	512 813
		40	Teknisk	2 553 000	2 705 000	2 218 982
	3320 Kommunale veier, miljø- og trafikksik	41	Kommunale veier	3 416 000	3 147 000	3 622 170
		41	Kommunale veier	3 416 000	3 147 000	3 622 170
	3350 Rekreasjon i tettsted	42	Rekreasjon i tettsted	389 000	335 000	333 695
	3600 Naturforvaltning	42	Rekreasjon i tettsted	438 000	385 000	531 572
	3601 Fiske- og viltforvaltning	42	Rekreasjon i tettsted	22 000	22 000	26 822
	3602 Vannområdet Siljan-Farris	42	Rekreasjon i tettsted	-	-	46 654
		42	Rekreasjon i tettsted	849 000	742 000	938 742
	3380 Forebygging av brann og ulykker	43	Brann beredskap	555 000	525 000	295 896
	3390 Beredskap mot brann og andre ulykke	43	Brann beredskap	1 600 000	1 555 000	1 489 572
		43	Brann beredskap	2 155 000	2 080 000	1 785 468
	3200 Næringsavfall og renovasjonsmaterie	44	VAR drift	-	-	143 646
	3400 Produksjon av vann	44	VAR drift	1 808 000	1 638 000	1 595 050
	3450 Distribusjon av vann	44	VAR drift	-1 996 000	-1 830 000	-1 727 573
	3500 Avløpsrensing	44	VAR drift	1 960 000	2 085 000	2 306 805
	3530 Kloakknett	44	VAR drift	-2 620 000	-2 462 000	-2 520 194
	3540 Tømming av slamavskillere, septiktan	44	VAR drift	19 000	159 000	-259 581
	3550 Innsamling, gjenvinning og sluttbeh.	44	VAR drift	-317 000	95 000	285 420
		44	VAR drift	-1 146 000	-315 000	-176 427

Funksjon	Funksjon(T)	Ansvar	Ansvar(T)	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
1210	Forvaltningsutgifter eiendomsforvalt	45	Eiendom	169 000	366 000	218 551
1300	Administrasjonslokaler	45	Eiendom	859 000	811 000	624 938
1301	Drift av helse- og sosialsenter	45	Eiendom	1 189 000	1 199 000	-1 574
2210	Barnehagelokaler	45	Eiendom	2 294 000	2 173 000	2 375 362
2220	Skolelokaler	45	Eiendom	6 340 000	5 264 000	4 891 534
2610	Drift av sykehjemslokaler	45	Eiendom	3 561 000	2 573 000	2 555 095
2611	Avlastningsbolig Saga 15	45	Eiendom	-	115 000	109 961
2650	Serviceboliger	45	Eiendom	-127 000	-38 000	83 852
2651	Drift av bofellesskap	45	Eiendom	245 000	242 000	174 569
2652	Boliger til utleie	45	Eiendom	318 000	-164 000	351 536
2653	Drift omsorgsboliger	45	Eiendom	-20 000	-16 000	-40 316
3860	Kulturbygg	45	Eiendom	523 000	391 000	582 350
		45	Eiendom	15 351 000	12 916 000	11 925 858
2311	Støtte til barne- og ungdomsorganisa	46	Kultur	150 000	150 000	170 000
3650	Kulturminnevern	46	Kultur	10 000	20 000	7 650
3700	Bibliotek	46	Kultur	815 000	779 000	1 057 927
3800	Idrett	46	Kultur	319 000	299 000	287 576
3810	Kommunale idrettsanlegg	46	Kultur	155 000	176 000	102 560
3850	Kulturaktiviteter	46	Kultur	736 000	744 000	795 633
		46	Kultur	2 185 000	2 168 000	2 421 346
1000	Folkevalgte organer	60	Politikk	2 993 000	2 974 000	1 328 934
1001	Ordfører/varaordfører	60	Politikk	1 432 000	1 381 000	1 424 364
1003	Valg	60	Politikk	106 000	-	77 310
1101	Kontrollutvalg	60	Politikk	142 000	141 000	128 337
		60	Politikk	4 673 000	4 496 000	2 958 945
1700	Premieavvik	80	Økonomi	-4 268 000	-2 693 000	-2 281 275
1710	Amortiering av tidligere års premieav	80	Økonomi	946 000	1 158 000	717 972
1720	Pensjon	80	Økonomi	-	57 000	52 162
1730	Premiefond	80	Økonomi	-928 000	-604 000	-1 831 169
8000	Skatt på inntekt og formue	80	Økonomi	-60 046 000	-57 873 000	-58 100 861
8001	Eiendomsskatt	80	Økonomi	-8 076 000	-7 620 000	-7 579 069
8400	Statlig rammetilskudd	80	Økonomi	-79 843 000	-78 473 000	-77 153 000
8410	Kompensasjon for merverdiavgift	80	Økonomi	-3 300 000	-3 300 000	-
8500	Generelt statstilskudd vedr. flykninger	80	Økonomi	-5 246 000	-8 324 000	-11 412 300
8600	Avskrivninger	80	Økonomi	-9 505 000	-7 361 000	-7 361 588
8700	Renter og utbytte	80	Økonomi	75 000	-172 000	-838 337
8701	Eksterne finansieringstransaksjoner	80	Økonomi	5 700 000	4 905 000	5 733 488
8800	Interne finansieringstransaksjoner	80	Økonomi	-	-4 094 000	-2 129 000
8990	Årets driftsresultat	80	Økonomi	-	-	11 893 414
		80	Økonomi	-164 491 000	-164 394 000	-153 661 026
				-	-	-

Note 1: Betalingssetser - endringer fra 01.01.2019 dersom ikke annet er spesifisert. Ved manglende betaling påløper renter og gebyrer.

Art	Funksj.	Tekst																		
163000	1301	<p>Helse- og sosialsenter</p> <p>Husleiekontrakten justeres i tråd med husleielovens bestemmelser. Fordeling mellom fysioterapeutene reguleres i egen avtale.</p>																		
160000	2010	<p>Kommunale barnehager</p> <p>Foreldrebetalingen i barnehagen settes i tråd med Forskrift om foreldrebetaling i barnehage;</p> <table> <thead> <tr> <th></th> <th>Fra 1. januar 2019</th> <th>Fra 1. august 2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 dager</td> <td>kr 2 990 pr. måned</td> <td>kr 3 040 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>4 dager</td> <td>kr 2 393 pr. måned</td> <td>kr 2 433 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>3 dager</td> <td>kr 1 795 pr. måned</td> <td>kr 1 825 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>2 + 3 dager</td> <td>kr 1 492 pr. måned</td> <td>kr 1 517 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>2 dager</td> <td>kr 1 196 pr. måned</td> <td>kr 1 216 pr. måned</td> </tr> </tbody> </table> <p>Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Kostpenger på kr 400 for full plass kommer i tillegg. I Skogloppa er kostpris kr 250.</p> <p>Det er innført en ordning med inntektsavhengig gradert foreldrebetaling og gratis kjernetid for alle 3-, 4- og 5-åringer fra familier med lav inntekt. Ytterligere informasjon om ordningene finnes på kommunens hjemmeside.</p> <p>Ved henting av barn etter barnehagens åpningstid påløper det, etter en advarsel, et gebyr på kr 400.</p>		Fra 1. januar 2019	Fra 1. august 2019	5 dager	kr 2 990 pr. måned	kr 3 040 pr. måned	4 dager	kr 2 393 pr. måned	kr 2 433 pr. måned	3 dager	kr 1 795 pr. måned	kr 1 825 pr. måned	2 + 3 dager	kr 1 492 pr. måned	kr 1 517 pr. måned	2 dager	kr 1 196 pr. måned	kr 1 216 pr. måned
	Fra 1. januar 2019	Fra 1. august 2019																		
5 dager	kr 2 990 pr. måned	kr 3 040 pr. måned																		
4 dager	kr 2 393 pr. måned	kr 2 433 pr. måned																		
3 dager	kr 1 795 pr. måned	kr 1 825 pr. måned																		
2 + 3 dager	kr 1 492 pr. måned	kr 1 517 pr. måned																		
2 dager	kr 1 196 pr. måned	kr 1 216 pr. måned																		
160000	2130	<p>Voksenopplæring</p> <p>Betalingsselever Egenandel per semester er satt til kr 6 000.</p>																		
160000	2150	<p>Skolefritidsordning</p> <p>Fra 01.01.2019:</p> <p>Foreldrebetalingen for skolefritidsordningen settes til;</p> <table> <tbody> <tr> <td>5 dager</td> <td>kr 2 892 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>4 dager</td> <td>kr 2 446 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>3 dager</td> <td>kr 2 059 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>2 dager</td> <td>kr 1 613 pr. måned</td> </tr> <tr> <td>1 pluss morgen</td> <td>kr 2 059 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)</td> </tr> <tr> <td>Morgentilbud</td> <td>kr 1 224 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)</td> </tr> <tr> <td>Enkeltdag for barn som har plass</td> <td>221 + 27 kr kostpenger</td> </tr> <tr> <td>Enkeltdag for barn som ikke har plass</td> <td>350 + 40 kr kostpenger</td> </tr> </tbody> </table> <p>Søskenmoderasjon gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Grunnlaget for moderasjon beregnes ut fra den laveste satsen. Kostpenger på kr 278,- for full plass kommer i tillegg.</p> <p>Det er innført en ordning med inntektsavhengig gradert foreldrebetaling. Ytterligere informasjon om ordningen finnes på kommunens hjemmeside.</p>	5 dager	kr 2 892 pr. måned	4 dager	kr 2 446 pr. måned	3 dager	kr 2 059 pr. måned	2 dager	kr 1 613 pr. måned	1 pluss morgen	kr 2 059 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)	Morgentilbud	kr 1 224 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)	Enkeltdag for barn som har plass	221 + 27 kr kostpenger	Enkeltdag for barn som ikke har plass	350 + 40 kr kostpenger		
5 dager	kr 2 892 pr. måned																			
4 dager	kr 2 446 pr. måned																			
3 dager	kr 2 059 pr. måned																			
2 dager	kr 1 613 pr. måned																			
1 pluss morgen	kr 2 059 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)																			
Morgentilbud	kr 1 224 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)																			
Enkeltdag for barn som har plass	221 + 27 kr kostpenger																			
Enkeltdag for barn som ikke har plass	350 + 40 kr kostpenger																			
160000	2310	<p>Kulturskole</p> <p>Egenandelen er satt til kr 2 225 pr år. Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn.</p>																		

160000	2530	<p>Opphold i institusjon</p> <p>Maksimalsatser pr. dag for korttidsopphold i sykehjem mv. settes til kr 165 for heldøgnsopphold og kr 85 for dag eller nattopphold. Ved innvilgelse av langtidsopphold ved sykehjem gis det fratrukk for boutgifter inntil 3 mnd. for lån, husleie, strøm og kommunale avgifter. Ved innvilgelse av korttidsopphold over 60 døgn ved sykehjem gis det fratrukk for boutgifter for lån, husleie, strøm og kommunale avgifter. Det betales vederlag av alle inntekter deriblant renteinntekter. Fribeløp før beregning av vederlag for opphold i institusjon er kr 8 400.</p>
160000	2540	<p>Praktisk bistand</p> <p>Maksimalsatser for mottakere med;</p> <p>Inntekt 0 - 2 G kr 210 pr. måned</p> <p>Inntekt 2 - 3 G kr 719 pr. måned</p> <p>Inntekt 3 - 4 G kr 1 284 pr. måned</p> <p>Inntekt 4 - 5 G kr 1 759 pr. måned</p> <p>Inntekt over 5 G kr 2 337 pr. måned</p> <p>Middag kr 73 pr. porsjon</p> <p>Dessert kr 15 pr. porsjon</p> <p>Trygghetsalarm kr 274 pr. måned</p> <p>Kjøring i kommunal bil til dagaktiviteter innad i kommunen kr 55.</p>
163000	2652	<p>Boliger til utleie</p> <p>Husleiekontrakten justeres i tråd med husleielovens bestemmelser.</p>
163000	2653	<p>Omsorgsboliger</p> <p>Husleiekontrakten justeres i tråd med husleielovens bestemmelser.</p>
162050	3010-3030	<p>Fysisk tilrettelegging og planlegging</p> <p>For byggesaksgebyr, kart- og oppmålingsgebyr og gebyr for plansaker vises det til eget gebyrhefte</p>
164000	3380	<p>Forebygging av brann og ulykker</p> <p>Årsgebyret består av en 50 % avgiftsfri tilsynsdel og en 50 % avgiftspliktig feiedel.</p> <p>Gebyrene opprettholdes på kr 167 pr del.</p>
164000	3450	<p>Distribusjon av vann</p> <p>Vanngebyret er delt i en fast del og en mengdeavhengig del. Den faste delen er 60 m3 pr enhet for eneboliger, to- og tremannsboliger. For boliger med 4 eller flere mindre enheter har en redusert fast del. Den mengdeavhengige delen er avhengig av vannforbruket. Der det ikke er installert vannmåler beregnes et stipulert forbruk basert på boligens bruksareal. Omregningsfaktor fra areal til vannmengde er 1,2: 1 m2 BRA= 1,2 m3 vann.</p> <p>Gebyrene for vann holdes på kr 16,17 per m3.</p>
164000	3450	<p>Tilknytningsgebyret beregnes for hvert bygg slik:</p> <p>For de første 300 m2: gebyrsats x antall m2 x 1,0</p> <p>For de neste 2700 m2: gebyrsats x antall m2 x 0,5</p> <p>For de overskytende m2: gebyrsats x antall m2 x 0,15</p>
164000	3530	<p>Avløpsnett</p> <p>Avløpsgebyret blir beregnet på samme måte som vanngebyret.</p> <p>Avløpsgebyret holdes uendret på kr 19,80 per m3.</p>
164000	3530	<p>Tilknytningsgebyr for avløp beregnes på samme måte som for tilknytning vann, men med ulik sats.</p>
164000	3540	<p>Tømming av slamavskillere har en fast sats for størrelser opp til 4 m3. For slamavskillere over 4m3 betales en sats pr m3. Tette tanker har lik sats som for slamavskillere opp til 4m3. Gebyret for septiktømming opprettholdes i forhold til 2018. Prisene under er eksklusiv merverdiavgift.</p>

		Avløpsanlegg:	2019
		Tett tank for svartvann (per tømning)	kr 1 644
		Slamavskiller (tømning hvert annet år)	kr 1 644
		Ekstratømming (pris pr tømning)	kr 1 644
		Biologisk, kjemisk renseanlegg (tømning hvert år)	kr 3 765
		Tømming ved brakkerigger, festivaltoaletter mv	kr 855
164000	3550	Innsamling av avfall	
		Alle husholdninger betaler for et standardabonnement med 1 grå dunk for optisk sortering og en grønn for papir. I standardabonnementet kan en ha grønn dunk opp til 240l. For andre dunkstørrelser vises det til gebyrregulativet. Gebyrene holdes uendret i 2019.	

163000	3852	Kulturbygg	
		Utleiesatsene for kommunale rom og anlegg:	
		Samfunnssalen	
		a.	Frivillige lag og organisasjoner fra kommunen - kr 500 per arrangement.
		b.	Andre leietakere enn de som er nevnt under a. - kr 2 000 per arrangement.
		Ordningen med gratis utlån av de gamle stolene og bordene fra samfunnssalen praktiseres som tidligere.	
		Kafeteria – Siljan sykehjem	
		a.	For private jubileer fra 80 år kr 500 per arrangement.

Note 2: Skattesatser

Art	Funksj	Tekst
187000	8000	Skatt på formue og inntekt
		Skattøret for personlige skatteyttere er 11,55 %.
187400	8100	Eiendomsskatt
		Eiendomsskattesatsen for næring er 7 %.
		Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer er 3,5 %.

Note 3: Statstilskudd til driftstiltak

Art	Funksj	Tekst	Beløp
170000	2010	Kommunale barnehager	
	2012	Kompetansemidler	-38 000
170000	2020	Grunnskole	
		Tidlig innsats, 50 % pedagog Midtbygda	-375 000
170000	2130	Voksenopplæring	
		Norskopplæring voksne	-2 030 000
170000	2332	Forebyggende tiltak barn og unge	
		BTI – Bedre Tverrfaglig Innsats	-400 000
170000	2411	Fysioterapi	
		Fastlønnstilskudd	-203 000
170000	2430	Sosial forebyggende arbeid NAV	
		Lønnsrefusjon for delt stilling kommunal / statlig	-347 000
170000	2440	Barnevern	
		Øremerket tilskudd	-580 000
170000	2530	Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	
		Kompetansemidler	-50 000
		Den kulturelle spaserstokken	-12 000

170000	2540	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	
		Velferdsteknologi	-100 000
		Refusjon multidose	-20 000
170000	2541	Bofelleskap	
		Tilskudd tunge brukere	-1 700 000
181000	2332	Forebyggende tiltak barn og unge	
		Bekjempelse av barnefattigdom	-400 000
181000	8500	Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger	-5 246 000
181000	8700	Renter og utbytte	
		Rentekompensasjon Husbanken	-665 000
180000	8400	Statlig rammetilskudd	
		Rammetilskudd	-79 843 000
072900 172900	8410	Kompensasjon for merverdiavgift	
		Momsrefusjon investeringsregnskapet	-3 504 000
		Momsrefusjon driftsregnskapet	-3 300 000
181000	8500	Generelt statstilskudd vedr. flyktninger m.v.	
		Flyktninger	-5 246 000

Note 5: Nye stillinger – ikke netto endring i avdelingene

Art	Funksj	Tekst	
101000	2020	Grunnskolen	
		100 % stilling spesialpedagog	680 000
101000	2150	Skolefritidsordningen	
		50 % stilling fagarbeider spesialpedagog	100 000

Alle stillinger inkludert sosiale kostnader.

Note 6: Låneopptak

Art	Funksj	Finansieringsinstitusjon	Formål	Løpetid	Beløp inntil
091020	8701	Kommunalbanken	Bruk av lån	30	7 750 000

Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne vilkårene for låneopptakene.
Rådmannen gis fullmakt om nødvendig til å inngå avtale om kassekreditt med vår bankforbindelse for inntil kr 4 000 000.

Note 7: Tilskudd til lag og organisasjoner

Art	Funksjon	Tekst	
147008	1000	Folkevalgte organer	
		Organisasjonstilskudd	75 000
119020	2210	Barnehagelokaler	
		Husleie idrettshallen	119 000
119020	2220	Skolelokale	
		Husleie idrettshallen	350 000
147008	2311	Støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner	
		Organisasjonstilskudd	150 000
147008	3600	Naturforvaltning	
		Organisasjonstilskudd	10 000
147008 147010	3800	Idrett	
		Organisasjonstilskudd	55 000
		Idrettshalltilskudd	240 000
147008	3810	Kommunale idrettsanlegg	
		Organisasjonstilskudd	25 000
147008	3850	Kulturaktiviteter	
		Organisasjonstilskudd	185 000

Note 8: Interkommunalt samarbeid og annet			
Art	Funksjon	Tekst	
135050	1000	Folkevalgte organer	
		Grenlandssamarbeidet	130 000
135050	1100	Revisjon	
137500	1100	Telemark kommunerevisjon IKS	40 000
137500	1101	Telemark kommunerevisjon IKS	312 000
		Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS	111 000
137500	1201	Servicekontor	
		IKA Kongsberg IKS	280 000
135050	1202	Økonomikontoret	
		Kemneren i Grenland	556 000
		AiG – Arbeidsgiverkontrollen i Grenland	70 000
137500		GKI – Grenlandskommunenes innkjøpsenhet	138 000
135050	1204	IT	
		ITG - IT samarbeidet i Grenland	1 530 000
135050	1208	Personalkontoret	
		OKOS – Opplæringskontoret for offentlig sektor i Telemark	80 000
135050	2020	Grunnskole	
		Ungt entreprenørskap	93 000
135090		Larvik kommune	24 000
135050	2022	Felles grunnskole	
		Skien kommune	3 000
135080		Undervisningstjenester andre kommuner	1 780 000
135007	2320	Forebygging skole – og helsestasjonstjenester	
		Helsestasjon for ungdom	210 000
135050	2330	Forebyggende arbeid innen helse og sosial	
		Miljørettet helsevern	60 000
		Sykehuset Telemark HF	30 000
135004	2410	Diagnose og behandling	
		Legevaktberedskap	922 000
135050		Smittevern og samfunnsmedisin fra Skien kommune	100 000
135010	2420	Sosialt forebyggende arbeid innen helse	
		Krisesenteret i Telemark	220 000
135006	2440	Barnevernstjeneste	
		Barnevernsvakt	60 000
135080	2531	Avlastningstiltak	
		Undervisningstjenester andre kommuner	160 000
147016		BPA	1 200 000
135050	2541	Bofellesskapet	
		GREP Grenland AS	100 000
135050	2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	
		Akuttberedskap somatikk	612 000
135001	2730	Syssetting	
		GREP Grenland AS	315 000
135050	3020	Bygge- og delesaksbehandling og seksjonering	
		Tilsynskontoret for byggesaker	15 000
135050	3030	Kart og oppmåling	
		Geodata-samarbeid	130 000
137501	3200	Næringsavfall og renovasjonsmaterieil	
		Renovasjon i Grenland IKS	800 000
137500	3250	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	
		Vekst i Grenland IKS	330 000
		Næringstilskudd	185 000

135020	3290	Landbruk og skogbruk	
		Grenland landbrukskontor	500 000
135050	3380	Forebygging av brann og ulykker	
		Skien brann- og feievesen	732 000
135000	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	
		Skien brann- og feievesen	1 485 000
135002	3400	Produksjon av vann	
		Vannanalyser	55 000
135050	3500	Avløpsrensing	
		Driftsassistanse	110 000
135002		Vannanalyser	15 000
137004		Slamdeponering	150 000
137030	3540	Slamtømming	
		Slaminnsamling	420 000
137501	3550	Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av avfall	
		Renovasjon i Grenland IKS	2 600 000
135050	3601	Fiske- og viltforvaltning	
		Grenland landbrukskontor	20 000
135050	3850	Kulturaktiviteter	
		Skien kommune	5 000

Note 9: Merknader

Art	Funksjon	Tekst
		Grunnleggende prinsipper (Forskrift om årsbudsjett § 6) Budsjett 2019 er utarbeidet i medhold av økonomireglementet av mai 2008.
		Disponeringsfullmakt (Forskrift om årsbudsjett § 4) Rådmannen gis disponeringsfullmakt innenfor de bevilgninger som er fastsatt i årsbudsjettet.
		Rammeområder Driftsbudsjett 2019 er vedtatt på rammeområdenivå. Kommunenes fem rammeområder tilsvarer første siffer i ansvarsverdiene som er beskrevet i note 10. Investeringsbudsjettet vedtas på prosjektnivå.
		Grunnlag for skatteanslag og inntektsutjevning (Forskrift om årsbudsjett vedlegg 1) Skatteanslaget er innarbeidet med en nominell skattevekst på 1,8 % fra året før. Netto inntektsutjevning er beregnet til kr 7 786 000 etter inntektssystemets regler.
		Lånefond (Forskrift om årsbudsjett § 14 og vedlegg 5) Lånefond benyttes ikke.
0900		Pensjon Arbeidsgivers andel av pensjonskostnadene er budsjettetert med 20,33 % i fellesordningen og 17,67 % i sykepleierordningen. I statlig avtaleverk er arbeidsgivers andel beregnet til 10,03 %.
7100		Sykelønn Refusjoner fra NAV for sykelønn er inntektsført i budsjett på funksjon 2010, 2012, 2021 og 2530.

Note 10: Ansvar		
Verdi	Beskrivelse	Funksjon
10	Rådmann	1200, 1203, 1206, 1207
11	Administrasjon	1100, 1201, 1202, 1205, 1208, 1209, 2340, 3391, 3920
12	IKT	1204
13	Næring	3250
14	Menighetskontor	3900, 3930
15	NAV	2421, 2423, 2750, 2760, 2810, 2811
20	Voksenopplæring	2130
21	Midtbygda skole	2020, 2150, 2230
23	Felles grunnskole	2022
24	Siljan ungdomsskole	2020
25	Forebygging	2021, 2332
26	Barnehage	2010, 2011, 2012, 2110
27	Barnevern	2440, 2510, 2520
28	Kulturskole	3830
30	Pleie	2341, 2530, 2540
31	Lege- og fysioterapitjeneste	2410, 2411, 2560
32	Habilitering	2342, 2531, 2541, 2730
33	Samfunnsansvar	1802, 1804, 2422, 2830
34	Forebyggende helse	2320, 2330, 2331, 2333, 2420, 2430
40	Teknisk	2850, 3010, 3020, 3030, 3150, 3290, 3351
41	Kommunale veier	3320
42	Rekreasjon i tettsteder	3350, 3600, 3601, 3602
43	Brann og beredskap	3380, 3390
44	VAR drift	3200, 3400, 3450, 3500, 3530, 3540, 3550
45	Eiendom	1210, 1300, 1301, 2210, 2220, 2610, 2650, 2651, 2652, 2653, 3860
46	Kultur	2311, 3650, 3700, 3770, 3800, 3810, 3850
60	Politikk	1000, 1001, 1003, 1101
80	Økonomi	1700, 1710, 1720, 1730, 8000, 8001, 8400, 8410, 8500, 8600, 8700, 8701, 8800, 8990